№ 119. 19 Октября. СУББОТА 19 Pazdziernika. SOBOTA № 119.

ВИЛЕНСКІЙ ВѢСТНИКЪ KURYER WILEŃSKI

ВЫХОДИТЪ по Вторникамъ, Четвергамъ и Субботамъ.

Przedpłata: Roczna: W Wilnie rs. 10. Z przesyłką — 12. Półroczna: W Wilnie — 5. Z przesyłką — 6.

Kwartalna: W Wilnie — 3. Z przesyłką — 3 k. 50. Miesięczna — 1. Za wiersz ze 40 liter ogłoszenia płaci się k. sr. 17.

WYCHODZI we Wtorki, Czwartki i Soboty.

Rok 1863.

СОДЕРЖАНІЕ.

Часть офиціальная: Телеграфныя и подробныя извѣстія о военныхъ дѣйствіяхъ. — Высоч. приказъ.—Производства.—Высочайшія награды.—Конфирмаціи.—Варшава.

Часть неофиціальная: Вильно.— Извлеченія изъ русскихъ газетъ.—Одесса.—Извѣстія изъ Варшавы.

Литературный отдѣлъ: Охота въ витеб. губер.— Бобъ-Рокъ—повѣсть Сильсфильда. — Телеграфныя депеши.—Текущія извѣстія. — Обозрѣніе Земледельческое— Смѣсь. — Объявленія.

Часть Оффиціальная.

С.-Петербургъ, 17 октября.

ТЕЛЕГРАФИЧЕСКІЯ ИЗВѢСТІЯ.

Телеграмма изъ Варшавы, отъ 12 октября, помѣщенная въ N. 225 Рус. Инв. *), передана неточно: изъ взятыхъ отрядомъ князя Витгенштейна въ Гостынинскихъ лѣсахъ 18 мятежниковъ, повѣшенъ одинъ Палинскій, какъ начальникъ жандармовъ-вѣшателей въ Гостынинскомъ уѣздѣ,— онъ казненъ въ Гостынинѣ.

Варшава, 14-го октября.

Шайка мятежниковъ до 1,000 чел. пѣхоты и 300 конныхъ, подъ начальствомъ Чаховскаго, перешла 8-го октября чрезъ Вислу у Осека **) и была встрѣчена въ тотъ же день 2 ротами Галицкаго полка и эскадрономъ новороссійскихъ драгунъ, а 9 числа атакована у д. Орковице 6-ю ротами Галицкаго и Смоленскаго полковъ и Драгунскимъ эскадрономъ. Послѣ двухдневнаго жаркаго боя, почти всѣ пѣшіе мятежники истреблены, въ плѣнъ взято 150 чел. Чаховскій съ всадниками бѣжалъ къ Илжѣ. Шайка состояла изъ галиціянъ, французовъ и итальянцевъ, вооруженныхъ винтовками и болѣе 3 мѣсяцевъ обучавшихся въ Галиціи стрѣльбѣ. У насъ убито 28, ранено 77, многіе изъ нихъ штыками. Въ числѣ раненыхъ Галицкаго полка 2 храбрыхъ офицера— штабсъ-капитаны: Плескачевскій (тяжело) и Гуляевъ (легко). Весь непріятельскій обозъ взятъ.

Варшава, 15-го октября.

Часть мятежническихъ шаекъ, вторгнувшихся изъ Галиціи въ Люблинскую губернію, разбита.

(Р. Инв. NN. 226 и 227)

Октября 12-го, N. 344. ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ Высочайше повелѣть соизволилъ:

По всѣмъ вообще войскамъ и командамъ военнаго и гражданскаго вѣдомствъ пріостановить, впредь до особаго повелѣнія, увольненіе въ отставку нижнихъ чиновъ, какъ обязанныхъ общимъ срокомъ службы, такъ и пользующихся на службѣ особыми преимуществами, распространивъ это и на нижнихъ чиновъ, находящихся еще въ безсрочномъ отпуску.

Объявляя объ этомъ по военному вѣдомству, для надлежащаго исполненія, присовокупляю, что вышеизложенное повелѣніе не относится до тѣхъ нижнихъ чиновъ, которые по неспособности не могутъ продолжать службы и должны подчиняться положенію, Высочайше утвержденному 7-го сентября 1862 года.

(Р. Инв. N. 227).

Въ N. 225 Рус. Инв. пишутъ:

Сообщаемыя сегодня (12 октября) извѣстія изъ только что полученныхъ журналовъ военныхъ дѣйствій въ царствѣ Польскомъ и въ Виленскомъ военномъ округѣ передаютъ подробности дѣлъ, происходившихъ въ послѣднихъ числахъ сентября и въ первыхъ числахъ нынѣшняго мѣсяца. Стычекъ съ непріятелемъ за это время было довольно, но изъ передаваемыхъ журналомъ изъ Вильно военное значеніе имѣетъ лишь движеніе генерала Бакланова въ Августовскую губернію.

Кромѣ того, въ журналѣ изъ царства Польскаго упоминается объ одномъ весьма удачномъ дѣлѣ съ мятежниками отряда подъ начальствомъ полковника князя Абамелика, происходившемъ еще въ концѣ августа, но о которомъ донесеніе запоздало по случаю болѣзни и смерти бывшаго начальника Конинскаго военнаго отдѣла.

Изъ Варшавы.

Въ Люблинской губерніи. 29-го сентября, командиръ 5-го стрѣлковаго баталіона, полковникъ Цвѣцинскій, слѣдовавшій съ отрядомъ изъ 4 ротъ и сотни казаковъ изъ Гарволина въ Люблинъ, узналъ, что конная мятежническая шайка ограбила почту на ст. Жабянки. Немедленно пославъ туда казаковъ подъ начальствомъ войсковаго старшины Гречановскаго, самъ полковникъ Цвѣцинскій, съ пѣхотою, двинулся за ними ускореннымъ шагомъ. Казаки настигли на помѣщичьемъ дворѣ шайку около 100 чел., которая послѣ непродолжительной перестрѣлки, разсѣялась, потерявъ 2 убитыми и 5 ранеными. У насъ потери не было.

3-го октября, въ то время, когда занимающій м. Влодаву Черниговскаго полка подполковникъ Эртель, съ большею частію своего отряда производилъ движеніе къ г. Радзынь и въ Влодавѣ оставались взводъ пѣхоты, взводъ драгунъ и небольшая команда казаковъ, начальникомъ сѣверозападнаго отряда Кіевскаго военнаго округа, г.-л. Козляниновымъ, двинуты были въ Влодаву 2 роты Черниговскаго пѣхотнаго полка. Между тѣмъ значительная конная шайка мятежниковъ, полагая, что, за выступленіемъ изъ Влодавы подполковника Эртеля, тамъ вовсе не осталось войскъ или осталось очень мало, сдѣлала нападеніе на мѣстечко. Нападеніе это было отбито съ большимъ урономъ для мятежниковъ и они бѣжали такъ поспѣшно, что по слѣдамъ ихъ было найдено нѣсколько карабиновъ, сабель и проч.

Кромѣ того шайка жандармовъ-вѣшателей и другая небольшая конная шайка митежниковъ, были разсѣяны нашими небольшими конными отрядами маіоровъ князя Шаховскаго и Зборовскаго; при чемъ мятежники потеряли 1 убитымъ и 1 раненымъ, и у нихъ отбито нѣсколько лошадей.

29-го сентября, вслѣдствіе извѣстія о сборѣ значительныхъ шаекъ, близъ Побянецъ и Рѣхатова, подъ предводительствомъ Матушевича и Слупскаго, были направлены туда, 29-го сентября, нѣсколько колоннъ, съ приближеніемъ которыхъ мятежники раздѣлились на партіи и скрылись въ лѣса. Вслѣдствіе чего, войска возвратились на квартиры, а для осмотра мѣстности между варшавско-вѣнской желѣзной дорогой и гг. Лодзь, Ласкомъ, Видавой и Дзялошиномъ высланъ былъ летучій отрядъ изъ 2 эскадроновъ уланъ и сотни казаковъ, подъ начальствомъ маіора Суханова.— 2 октября, какъ извѣстно изъ телеграммы, соединенныя шайки Слупскаго и Матушевича были разбиты, при Друникахъ, отрядомъ Бѣлозерскаго пѣхотнаго полка, подъ командою штабсъ-капитана Вендорфа; причемъ мятежники понесли значительную потерю; у нихъ взято 25 чел. въ плѣнъ и отбито оружіе и 40 лошадей. У насъ ранены 5 нижнихъ чиновъ; остатки разбитыхъ шаекъ преслѣдуются отрядомъ изъ Велюна.

Въ Варшавской губерніи. 4-го октября поручикъ Богомольцевъ, съ отрядомъ изъ 1 роты Томскаго полка и 10 казаковъ Донскаго N. 45-го полка, прибывъ въ д. Клубки, для покупки продуктовъ и фуража, открылъ здѣсь конную шайку изъ 60 человѣкъ, которая и была тотъ-часъ же разсѣяна. У мятежниковъ нѣсколько убитыхъ, 1 раненый, и отбита 1 лошадь, нѣсколько сабель и пистолетовъ; у насъ потери не было.

Посланный 22 августа изъ Конина отрядъ, подъ командою полковника князя Абамелика (эскадронъ Елизаветградскаго гусарскаго полка, рота 4 стрѣлковаго баталіона, 30 казаковъ донскаго N. 45 полка и ракетный станокъ), встрѣтившись съ мятежническою шайкою, нанесъ ей совершенное пораженіе. Мятежники потеряли около 40 убитыми, 11 ранеными и 6 плѣнными; кромѣ того, отбито у нихъ 12 штуцеровъ, сабли, пистолеты и бричка съ 600 патроновъ. У насъ убито 2 гусара.

*) См. N. 118 Вил. Вѣст.

**) Въ Радомской губерніи, между Стопницею и Сандомѣржемъ.

TREŚĆ

Część urzędowa: Wiadomości telegraficzne i szczegółowe o działaniach wojennych.— Najwyższy rozkaz.— Mianowania.— Najwyższe nagrody.—Konfirmacje.—Warszawa.

Część nieurzędowa: Wilno. — Wyjątki z dzienników rossyjskich.—Odessa.—Wiadomości z Warszawy.

Dział literacki: Myśliwstwo w gub. witebskiéj. — Bob-Rock—powieść Seelsfielda. — Depesze telegraficzne. — Wiadomości bieżące.—Przegląd rolniczy. — Rozmaitości. —Ogłoszenia.

Część Urzędowa.

St. Petersburg, 17 października.

WIADOMOŚCI TELEGRAFICZNE.

Telegram z Warszawy z 12 października wydrukowany w N. 225 „Inw. Ros.“ *) jest omyłkowy: z ujętych przez oddział księcia Witgensztejna w Gostynińskich-lasach 18 powstańców, został powieszony jeden Pauliński, jako naczelnik żandarmów wieszających w Gostynińskim powiecie; stracony on został w Gostyninie.

Warszawa 14 października.

Banda powstańców z 1000 piechoty i 300 jeźdźców, pod dowództwem Czachowskiego, przeszła 8 października przez Wisłę koło Osieka **) i została tegoż dnia spotkana przez 2 roty galickiego pułku i szwadron noworossyjskich dragonów, a 9-go została atakowana koło w. Oskowicy przez 6 rot galickiego i smoleńskiego pułków i szwadron dragonów. Po dwudniowéj zaciętéj walce powstańcy zostali zniesieni, jeńców wzięto 150 ludzi. Czachowski z jazdą uciekł do Iłży. Banda składała się z Galicjan, Francuzów i Włochów uzbrojonych w gwintówki, którzy z górą przez trzy miesiące uczyli się strzelać w Galicji. U nas zabito 28, raniono 77, wielu z nich bagnetami. W liczbie rannych galickiego pułku 2 walecznych oficerów, sztabs kapitani: Pleskaczewski (ciężko) i Gulajew (lekko); cały oboz nieprzyjaciela został wzięty.

Warszawa, 15 października.

Część band powstańczych, która przeszła z Galicji do gubernji lubelskiéj, została rozbita. (Inw. Ross.)

D. 12 października, N. 344 CESARZ JEGOMOŚĆ Najwyżéj rozkazać raczył. We wszystkich w ogóle wojskach i komendach wojennego i cywilnego zarządów, wstrzymać aż do dalszego rozkazu uwolnienie w dymissję żołnierzy, tak obowiązanych do ogólnego terminu służby, jako też używających na służbie szczególnych przywilejów, rozpościerając to i na żołnierzy znajdujących się w bezterminowych urlopach.

Ogłaszając to w zarządzie wojennym, dla należytego wykonania, dodaję, iż wyżéj wyszczególniony rozkaz, niestosuje się do tych żołnierzy, którzy z przyczyny niezdatności nie mogą kontynować służby i winni podlegać ustawie Najwyżéj zatwierdzonéj 7 września 1862 roku. (Inw. Ros.)

W N. 225 „Inwalida rossyjskiego wydrukowano:

Podane dzisiaj wiadomości z tylko co otrzymanych dzienników działań wojennych w Królestwie Polskiém i w Wileńskim okręgu wojennym zawierają szczegóły o potyczkach, które miały miejsce w ostatnich dniach września i początkach bieżącego miesiąca. Potyczek z nieprzyjacielem w tym czasie było dosyć, lecz w wileńskim okręgu wojennym, znaczenie wojenne ma tylko wyruszenie jenerała Bakłanowa do Augustowskiéj gubernji.

Prócz tego w dzienniku z Królestwa Polskiego wzmiankuje się o jednéj bardzo pomyślnéj rozprawie z powstańcami oddziału pod dowództwem pułkownika księcia Abamelika, która była jeszcze pod koniec sierpnia, lecz o któréj doniesienie spóźniło się z powodu choroby i śmierci byłego naczelnika konińskiego oddziału wojennego.

*) Ob. N. 118 Kur. Wil.

**) W gub. Radomskiéj między Stopnicą i Sandomierzem.

Z Warszawy. W gubernji lubelskiéj. 29 września dowódca 5 strzeleckiego bataljonu pułkownik Ćwieciński, który szedł z oddziałem z 4 rot i seciny kozaków z Garwolina do Lublina, dowiedział się, iż konna partja powstańców zrabowała pocztę na stacji Żabiance. Niezwłócznie posławszy tam kozaków, pod dowództwem wojskowego starszyny Greczanowskiego, sam pułkownik Ćwieciński z piechotą ruszył za nimi przyśpieszonym marszem. Kozacy doścignęli bandę we dworze obywatelskim ze 100 ludzi, która po krótkiém odstrzeliwaniu się pierzchnęła, straciwszy 2 zabitych i 5 rannych. U nas straty niebyło.

3-go października, wtenczas kiedy zajmujący m. Włodawę czernihowskiego pułku podpułkownik Ertel, z większą częścią swego oddziału ruszał do Radzynia a we Włodawie zostawał pluton piechoty, pluton dragonów i niewielka komenda kozaków, naczelnik północno-zachodniego oddziału kijowskiego wojennego okręgu j. p. Koźlaninow posłał do Włodawy 2 roty czernihowskiego pieszego pułku. Tymczasem znaczna konna banda powstańców, sądząc, że po wyjściu z Włodawy podpułkownika Ertela tam wcale wojska niezostało, albo też zostało bardzo niewiele, napadła na miasteczko. Napadnięcie to zostało odbite z wielką dla powstańców stratą, i oni uciekli tak prędko, że po śladach ich znaleziono kilka karabinów, szabel i t. d.

Prócz tego banda żandarmów wieszających i druga niewielka banda powstańców konnych zostały rozpędzone przez nasze niewielkie oddziały konne majorów księcia Szachowskiego i Zborowskiego, przy czém powstańcy stracili 1 zabitego i 1 rannego i odebrano im kilka koni.

29 września, w skutek wiadomości o zbieraniu się wielkich band koło Pobianiec i Rechatowa pod dowództwem Matuszewicza i Słupskiego, posłano tam 29 września kilka kolumn, za przybyciem których powstańcy podzielili się na partje i skryli się w lasach. Skutkiem tego wojska wróciły na kwatery, a dla obejrzenia miejscowości między warszawsko-wiedeńską drogą żelazną i miastami Łodzią, Łaskiem, Widawą i Działoszynem posłano oddział lotny z 2 szwadronów ułanów i seciny kozaków, pod dowództwem majora Suchanowa.— 2 października, jak wiadomo z uprzedniego telegramu połączone bandy Matuszewicza i Słupskiego były rozbite przy Drunikach przez oddział białozierskiego pieszego pułku pod dowództwem sztabs-kapitana Wendorfa; przyczém powstańcy ponieśli ogromną stratę; zabrano u nich 25 jeńców i odbito broń i 40 koni. U nas ranionych 5 żołnierzy. Szczątki rozbitych band ściga oddział z Wielunia.

W gubernji warszawskiéj 4 października porucznik Bohomolcow z oddziałem z 1 roty Tomskiego pułku i 10 kozaków dońskiego N. 45 pułku przybywszy do w. Klubki dla kupienia produktów i furażu, odkrył tam konną bandę z 60 ludzi, która też zaraz została rozpędzona. U powstańców kilku zabitych, 1 ranny i odbito 1 konia, kilka szabel i pistoletów; u nas straty niebyło.

Posłany 22 sierpnia z Konina oddział pod dowództwem pułkownika księcia Abamelika (szwadron elisawetgradzkiego pułku huzarów, rota 4 strzeleckiego bataljonu, 30 kozaków dońskiego N. 45 pułku i rakietowy przyrząd) spotkawszy się z bandą powstańców rozbił ją zupełnie. Powstańcy stracili koło 40 zabitych, 11 rannych i 6 jeńców; prócz tego odebrano im 12 sztucerów, szable, pistolety i bryczkę z 600 ładunkami. U nas zabito 2 huzarów.

ОХОТА И ЗВѢРИНЫЕ ПРОМЫСЛЫ ВЪ ВИТЕБСКОЙ ГУБЕРНІИ.

(Окончаніе. См. Н. 118).

Само собою разумѣется, что приведенное нами число лицъ, производящихъ охоту въ казенныхъ лѣсахъ, менѣе дѣйствительнаго, ибо въ составъ его не вошли охотники изъ городскихъ обывателей, войскъ, въ губерніи квартирующихъ, и ближайшихъ къ казеннымъ дачамъ крестьянъ частныхъ имѣній; тѣмъ не менѣе, однакожъ, принявъ за норму, для опредѣленія общаго числа охотниковъ по всей губерніи, найдено нами отношеніе этого числа промышленниковъ къ числу жителей мужескаго пола въ казенныхъ имѣніяхъ, т. е. что на каждыхъ 100,70 человѣкъ приходится по одному человѣку, получимъ на 402,647 всѣхъ жителей—губерніи *), около 4,325 охотниковъ. Число само по себѣ довольно значительное; но сравнивъ его съ общимъ пространствомъ лѣсовъ губерніи, занимающихъ 1,624,302 десятины **) и величиной всей площади ея, равняющейся 4,082,400 десятинамъ, находимъ, что одинъ охотникъ едва приходится на 375 десятинъ лѣса и на 944 десятины всей поверхности губерніи.

Если къ тому принять во вниманіе, что большинство охотниковъ вооружено весьма плохими ружьями, нерѣдко даже кремневыми, что многіе изъ нихъ употребляютъ дурные огнестрѣльные припасы, да и тѣ въ ненадлежащемъ количествѣ, почему даже лучшіе охотники принуждены употреблять сѣти, капканы, ямы и прочіе снаряды,—то значеніе найденнаго нами числа охотниковъ значительно умалится; тѣмъ не менѣе, однакожъ, принявъ самое умѣренное число ежегодно истребляемой каждымъ изъ нихъ дичи, именно по одной штукѣ въ мѣсяцъ, находимъ, что 4,325 охотниковъ витебской губерніи истребляютъ ежегодно 51,900 штукъ разныхъ дикихъ животныхъ. Число это, не смотря на видимую значительность его, по всей вѣроятности, гораздо менѣе дѣйствительности, что доказывается оффиціальными представленіями по сему предмету лѣсныхъ офицеровъ *), но мы предпочитаемъ его потому, что оно выведено нами путемъ правильнаго сравненія положительныхъ данныхъ, а не основано на гадательныхъ соображеніяхъ.

Отчисляя изъ суммы ежегодно истребляемой дичи только одинъ процентъ на долю крупныхъ и пушныхъ звѣрей, что, судя по вышеприведеннымъ фактамъ, также будетъ менѣе дѣйствительности, и полагая среднюю цѣнность на мѣстѣ одной такой штуки въ 5 рублей, а всѣхъ остальныхъ, какъ птицъ, такъ и мелкихъ звѣрей, по 15 копѣекъ, общая стоимость ежегодно убиваемой въ губерніи дичи, будетъ равняться 12,302 рублямъ 15 копѣйкамъ, или по 2 рубля 75 копѣекъ на каждаго охотника. Но мы нисколько не погрѣшимъ противъ истины, если найденную нами цѣнность ежегодно убиваемой дичи удвоимъ, т. е. примемъ для круглаго счета въ 25,000; это тѣмъ болѣе будетъ справедливо, что евреи, чрезъ руки коихъ переходитъ почти вся дичь, продаютъ ее въ средней сложности не по 15, а по 25, 30 и даже болѣе копѣекъ.

Убиваемая въ витебской губерніи съѣдомая дичь большею чѣстію потребляется на мѣстѣ въ городахъ, мѣстечкахъ и селеніяхъ; впрочемъ, нѣкоторое число ея отправляется и въ ближайшіе города смежныхъ губерній, а также въ Ригу и С. Петербургъ. Мѣха, скупаемые въ базарные дни, въ особенности въ ноябрѣ, декабрѣ и январѣ мѣсяцахъ, мелочными промышленниками изъ евреевъ, отправляются въ мѣстечко Любавичи, могилевской губерніи, гдѣ и перепродаются, во время ярмарокъ, въ январѣ и іюлѣ оптовымъ торговцамъ, а этими послѣдними отправляются въ Царство Польское, гдѣ кожи выдѣлываются и поступаютъ въ окончательную продажу, подъ именемъ польскихъ мѣховъ.

Нѣкоторая часть, однакожъ, сырыхъ звѣриныхъ кожъ отсылается въ смоленской и псковской губерніяхъ, откуда онѣ отправляются въ Москву. Лосинная же кожа для выдѣлки отправляется исключительно въ Ригу.

Въ самомъ Витебскѣ хотя также производится выдѣлка мѣховъ, но въ весьма маломъ количествѣ и притомъ лишь для употребленія на мѣстѣ, а не для продажи.—За выдѣлку медвѣжьей кожи здѣсь платится отъ 4 до 2 рублей; за выдѣлку лисичьей отъ 20 до 40 коп., волчьей 50 коп., куничьей 30 коп., хорьковой 10 коп. бѣличьей $2\frac{1}{2}$ коп. и барсуковой 15 коп.; впрочемъ, эти послѣднія кожи большею частію употребляются сырыми для дѣланія охотничьихъ сумокъ и обивки сундуковъ.

Изъ всего, нами сказаннаго, должно придти къ заключенію, что витебская губернія все еще весьма богата дичью; что мѣстные звѣриные промыслы, при правильномъ веденіи охоты, могли бы составить немаловажную статью дохода, и что, наконецъ, давно уже пора обратить вниманіе на принятіе рѣшительныхъ мѣръ къ прекращенію безполезнаго истребленія дикихъ птицъ и другихъ животныхъ.

Судя по возникшей въ 1851 году въ министерствѣ государственныхъ имуществъ перепискѣ по предмету производства охоты въ лѣсахъ казеннаго управленія, есть надежда думать, что безмѣрное истребленіе дичи скоро прекратится и охота получитъ болѣе правильное развитіе, по крайней мѣрѣ, въ казенныхъ лѣсахъ.

Будемъ же терпѣливо ждать этого вожделѣннаго времени въ полной надеждѣ, что и частные лѣсовладѣльцы не преминутъ воспользоваться благимъ примѣромъ правительства или, по примѣру Москвы, учредятъ и въ витебской губерніи общества охотниковъ, къ чему, конечно, не представляется и въ настоящее время ни малѣйшихъ препятствій.

А. Сементовскій.

(Труды И. В. Э. О.)

*) Общее число жителей губерніи заимствовано нами изъ памятной книжки витебской губерніи на 1862 годъ.

**) См. карманную книжку для русскаго лѣсничаго А. Бодэ. С. Петербургъ. 1854 года. Статистическое описаніе витебской губерніи, А. Сементовскаго 1862 года.

*) Изъ донесенія суражскаго лѣсничаго витебской палаты государственныхъ имуществъ, отъ 30 сентября 1861 года, за Н. 217, видно, что въ уѣздахъ суражскомъ и велижскомъ, по десятилѣтней сложности, ежегодно убивается—лосей 60, медвѣдей 8, волковъ 11, лисицъ 7, куницъ 10, выдръ 4, рысей 5, зайцевъ 1,000, хорьковъ 30, бѣлокъ 100, порокъ 60, ласокъ 12, утокъ до 1,000, журавлей 3, бекасовъ 100, дупелей 50, гаршпеловъ 7, вальдшпеловъ 70, куликовъ 50, глухарей 100, тетеревой полевыхъ до 500 и рябчиковъ до 1.000 паръ.

Изъ Вильно.

Л.-гв. Семеновскаго полка поручикъ Клокачевъ, получивъ, 25 сентября, на станціи желѣзной дороги Порѣчье извѣстіе о появленіи шайки мятежниковъ на лѣвомъ берегу Нѣмана, близъ д. Ритницы, Августовской губерніи, немедленно выступилъ туда съ 70 рядовыми и 14 казаками. По прибытіи этого отряда къ Нѣману, онъ былъ встрѣченъ выстрѣлами съ противоположнаго берега; но когда казаки бросились вплавь, мятежники скрылись. По переходѣ чрезъ рѣку, поручикъ Клокачевъ продолжалъ преслѣдованіе.

Летучій отрядъ шт.-капитана Емельянова, дѣлая поиски въ Боцковскихъ лѣсахъ (Бѣльскаго уѣзда), былъ встрѣченъ выстрѣлами изъ мызы дворянина Поплавскаго; отрядъ открылъ огонь, отъ чего загорѣлся домъ и въ немъ погибла большая часть мятежниковъ.

Донскаго казачьяго N. 5-го полка есаулъ Евстратовъ, во время поисковъ на границахъ Пружанскаго и Кобринскаго уѣздовъ, наткнулся въ лѣсу урочища Борки на небольшую шайку, которая, давъ залпъ, немедленно разбѣжалась; при преслѣдованіи взято въ плѣнъ 3 человѣка съ оружіемъ и убито 5 мятежниковъ; у насъ потери не было.

28-го сентября, около м. Оникштъ, Вилькомірскаго уѣзда, команда изъ 20 человѣкъ нижнихъ чиновъ была неожиданно атакована конною шайкой, при чемъ изъ нижнихъ чиновъ 1 убитъ и 2 ранено, и отбито 2 повозки съ казенными и солдатскими вещами. Для преслѣдованія мятежниковъ высланы отряды, и производится строгое слѣдствіе.

30 стрѣлковъ, конвоировавшихъ мироваго посредника, подполковника Трофимова, 27 сентября, у д. Шилаголы, близъ корчмы Шилойцы, неожиданно встрѣчены были ружейнымъ залпомъ и атакованы мятежниками; по прибытіи подкрѣпленія изъ 20 стрѣлковъ и 10 казаковъ, мятежники обращены въ бѣгство; у насъ при этомъ 2 стрѣлка ранены.

По полученіи извѣстія, что въ 3 верстахъ отъ м. Кроже (Россіенскаго уѣзда) ночуютъ въ сараѣ 5 повстанцевъ, сарай былъ немедленно окруженъ и въ немъ захвачено 4 мятежника. При этомъ у насъ раненъ 1 унтеръ-офицеръ.

Генер.-лейтен. Баклановъ обошелъ отдѣльными колоннами большую часть Августовской губерніи, при чемъ произошли слѣдующія встрѣчи съ мятежниками.

Свиты Его Величества генералъ-маіоръ князь Барятинскій, настойчиво преслѣдуя въ теченіе цѣлой недѣли шайку Острога (до 200 чел.), настигъ ее, 28-го сентября, близъ озера Пасеринки; 3-й эскадронъ л.-гв. Драгунскаго полка, подъ командою капитана Люце, атаковалъ ее съ одной стороны, а 1-я стрѣлковая рота л.-гв. Преображенскаго полка, подъ начальствомъ капитана Фуллона, встрѣтила ее мѣткимъ огнемъ съ другой, такъ что изъ бывшихъ тутъ мятежниковъ спаслись весьма немногіе; взято въ плѣнъ 30 чел., убито до 50 и, кромѣ того, многіе потонули въ озерѣ. У насъ потери не было.

Въ отрядѣ свиты Его Величества генералъ-маіора Дубельта, рота Измайловскаго полка, съ сотнею казаковъ, открыла, близъ Бухуянскаго болота, шайку мятежниковъ въ 50 чел. и совершенно разсѣяла ее, при чемъ убито 12 чел. и взято въ плѣнъ 8. У насъ потери не было.

Приказами по вѣдомству путей сообщенія и публичныхъ зданій отъ 20-го сентября и 5-го октября за NN. 116 и 117, назначены: состоящіе по главному управленію инженеры: полковникъ ЛЬВОВЪ 1-й и подполковникъ АНГЕЛЬ — непремѣнными членами общихъ присутствій губернскихъ строительныхъ и дорожныхъ коммисій: первый Виленской, а послѣдній Нижегородской; инспекторъ Рижско-Динабургской желѣзной дороги и начальникъ I отдѣленія округа, инженеръ-полковникъ баронъ фонъ-деръ-ПАЛЕНЪ — инспекторомъ Динабургъ-Витебской желѣзной дороги, съ оставленіемъ и въ должности инспектора Рижско-Динабургской желѣзной дороги. (Р. Инв. N. 225)

— По всеподданнѣйшему докладу министра финансовъ ходатайствъ командующаго войсками Виленскаго военнаго округа о награжденіи нижепоименованныхъ офицеровъ Воржболовской бригады пограничной стражи за отличіе, оказанное ими въ разновременныхъ дѣлахъ противъ польскихъ мятежниковъ, ГОСУДАРЬ ИМПЕРАТОРЪ, въ 20-й день сентября сего года, Всемилостивѣйше соизволилъ пожаловать: Воржболовской бригады: ротному командиру маіору ДЕВЕЛЮ, отряднымъ офицерамъ: капитанамъ: ЗАНДЕРУ — обоимъ слѣдующіе чины; АЛЕКСАНДРОВИЧУ — орденъ св. Анны 3-й ст., съ мечами и бантомъ; СКОРИНО—слѣдующій чинъ; штабсъ-капитанамъ ГЕППЕНЕРУ—орденъ св. Анны 3-й ст., съ мечами и бантомъ; ГОРОДНИЦКОМУ—орденъ св. Станислава 3-й ст., съ мечами и бантомъ; поручику ЗИМИНСКОМУ— орденъ св. Анны 4-й ст., съ надписью „за храбрость.“ (Р. И. N. 224)

— Приказомъ по министерству юстиціи, 23-го сентября, назначены: по губернскимъ учрежденіямъ: товарищъ предсѣд. рязанской палаты уголовнаго суда, надвор. сов. ШЕСТАКОВЪ; — витебскимъ губернскимъ прокуроромъ (2-го сентября 1863 года) состоящій при департаментѣ министерства юстиціи, надвор. сов. ГАВРИЛОВЪ— товарищемъ предсѣд. кіевской палаты уголовнаго суда (8-го сентября 1863 года); исправляющій должность прокурора керчь-еникольскаго градоначальства, надвор. сов. ЛАВРЕНЕНКО— исправляющимъ должность товарища предсѣд. ковенской палаты гражданскаго суда (27-го августа 1863 года). (Пир. Вѣд. N. 37[illegible]).

— Помощникъ Виленскаго полиціймейстера штаб. кап. ЭСЛИНГЕРЪ уволенъ отъ настоящей должности, по болѣзни.

Конфирмаціи.— Въ Кіевскомъ Телеграфѣ сообщаютъ: послѣ объявленнаго, 30 августа сего года, свѣдѣнія о послѣдовавшихъ конфирмаціяхъ командующаго войсками кіевскаго военнаго округа о польскихъ плѣнныхъ мятежникахъ, вновь послѣдовали конфирмаціи генералъ-адъютанта Анненкова, по 14 сентября, о 49 человѣкахъ; изъ нихъ 45 человѣкъ состояли подъ слѣдствіемъ и судомъ въ учрежденныхъ въ г. Кіевѣ военно-слѣдственной коммисіи и полевомъ военномъ судѣ, а 4 человѣка, задержанные въ волынской губерніи, за участіе въ мятежѣ въ г. Владимірѣ-Волынскомъ. (Б. Вѣд. N. 376)

Варшава 14 (26) октября.

По извѣстіямъ полученнымъ изъ Августовской губерніи, женщины бросили свой траурный костюмъ, въ который въ послѣднее время одѣвались, и по прежнему стали употреблять въ своемъ нарядѣ пестрые цвѣта. Эта перемѣна воспослѣдовала вслѣдствіе распоряженія начальства. (Dz. Pow. N. 244).

ЧАСТЬ НЕОФФИЦІАЛЬНАЯ.

ВИЛЬНО.

15 сего октября къ г. главному начальнику края являлась депутація отъ всѣхъ сельскихъ обществъ временно обязанныхъ крестьянъ Ковельскаго уѣзда, Гродненской губ., состоявшая изъ одинадцати волостныхъ старшинъ, кои представили его высокопревосходительству письмо съ изъявленіемъ благодарности за огражденіе ихъ отъ неистовствъ мятежническихъ шаекъ, вторгавшихся изъ Царства Польскаго и усиливавшихся присоединеніемъ къ нимъ всегда мятежной шляхты внутри уѣзда. Его высокопревосходительство, удостоивъ принять сіе письмо, благодарилъ крестьянъ за ревностное исполненіе обязанностей вѣрноподданнической присяги, за содѣйствіе оказанное ими къ прекращенію мятежа, учрежденіемъ сельскихъ карауловъ и за заявленіе ихъ чувствъ, высказанныхъ въ представляемомъ письмѣ, выразивъ притомъ надежду, что они и впредь будутъ такими же усердными вѣрноподданными, съ самоотверженіемъ содѣйствуя начальству къ сохраненію порядка и законности.

Приводимое нами письмо слѣдующаго содержанія:

„Ваше Высокопревосходительство,
Успокоитель нашъ,
Михаилъ Николаевичъ!

„Мы, люди земли Русской, пришли взглянуть на нашего мудраго умиротворителя, на угрозу всѣхъ крамольниковъ. Ты бичъ измѣнниковъ; Ты каратель предателей; Ты неподкупный судья всѣхъ возмутителей общественнаго спокойствія и клятвопреступниковъ противъ исконнаго и роднаго ЦАРЯ нашего, противъ матери нашей Россіи и родины нашей По-Нѣманской Бѣлоруссіи. Но Ты, нашъ Отецъ, Ты возвратилъ намъ миръ и тишину; Ты закрѣпилъ наши права на наши родныя, поруганныя поляками, но неприкосновенныя наши мірскія, политыя нашимъ потомъ и кровію поля, скудныя злакомъ, но дорогія намъ по грустнымъ воспоминаніямъ.

Дай намъ взглянуть на тебя! Позволь намъ поклониться Тебѣ нашимъ русскимъ поклономъ и поблагодарить за все то, что одинъ Ты успѣлъ для насъ сдѣлать. Вѣка пройдутъ, а Твое имя вѣчно будетъ въ здѣшнемъ краѣ сопровождаться благословеніями нашихъ внуковъ, правнуковъ и праправнуковъ.

Ты учредилъ изъ насъ сельскую стражу, этимъ Ты поднялъ духъ нашъ, Ты далъ возможность дѣйствовать Повѣрочнымъ Комиссіямъ и Мировымъ Посредникамъ изъ вѣрныхъ русскихъ людей: этимъ Ты сблизилъ насъ съ ЦАРЕМЪ, Котораго мы никогда не знавали и противъ Котораго мутили насъ Поляки.

О, если къ веснѣ они снова вздумаютъ мятежничать!— Во имя Россіи, всѣ мы пойдемъ на нихъ поголовно, и тогда ужъ ничто не удержитъ насъ отплатить имъ за всѣ ихъ вѣковыя истязанія.“

Изъ Гродно сообщаютъ, что государственные крестьяне тринадцати сельскихъ обществъ Слонимскаго уѣзда составили, по добровольному согласію, приговоры о содержаніи на свой счетъ, безъ всякаго участія казны, отряженныхъ изъ среды ихъ въ сельскіе караулы 395 пѣшихъ и 65 конныхъ караульщиковъ, а равно и прикомандированныхъ къ нимъ нижнихъ воинскихъ чиновъ. Изъ помянутыхъ приговоровъ видно: а) общества Здзенціольское, вензовецкое и пузевицкое предложили произвесть сборъ на денежные расходы 1,086 р., а хлѣбъ на продовольствіе людей и лошадей отпустить заимообразно изъ сельскихъ магазиновъ, съ обязательствомъ возврата онаго, по уравнительной раскладкѣ, изъ урожая нынѣшняго года; б) общества куриловицкое, деречинское и старовѣрское обязались доставлять съѣстные припасы натурою, а хлѣбъ выдавать изъ магазиновъ, съ условіемъ возврата изъ настоящаго урожая; в) общества чемерское, жировицкое, бусяжское боркинское и гичицкое— продовольствіе караульныхъ приняли исключительно на счетъ крестьянъ, и г) общества мижевицкое и рожанское обезпечили содержаніе карауловъ мірскимъ сборомъ по 15 коп. въ сутки на каждаго человѣка, продовольствіе же для лошадей обязались доставлять натурою.

По случаю учрежденія сельскихъ карауловъ въ м. Шерешевѣ и селеніи Бѣловѣжи (Пружанскаго уѣзда), государственные крестьяне муравскаго общества согласились довольствовать своими средствами людей, выбранныхъ изъ ихъ среды въ караулы; а крестьяне сельскихъ обществъ: старовольскаго, шерешевскаго, хотевщизнянскаго, мосѣвскаго и бѣловѣжскаго приняли на себя довольствіе караульныхъ приваркомъ, а лошадей сѣномъ; хлѣбъ же, крупу и овесъ предположили выдавать изъ сельскихъ общественныхъ запасныхъ магазиновъ. (Р. Инв. N. 226)

— Въ передовой статьѣ Рус. Инв. N. 226 напечатано: Мы уже сообщили нашимъ читателямъ о слухѣ, будто бы англійское правительство обратилось къ С.-петербургскому двору съ нотой, въ которой объявляетъ нарушенными постановленія вѣнскихъ трактатовъ касательно Польши. Нынѣ почти всѣ газеты извѣщаютъ, что нота эта не была передана по назначенію, а France сочла даже возможнымъ объяснить причины этого событія. По словамъ ея, лордъ Непиръ, англійскій посланникъ въ С.-Петербургѣ, готовился уже сообщить князю Горчакову содержаніе депеши, о которой идетъ рѣчь, какъ вдругъ получилъ приказаніе не давать ей никакого хода. „Если фактъ этотъ достовѣренъ, какъ мы имѣемъ основаніе думать, продолжаетъ France, то невольно рождается вопросъ, какими побужденіями руководилась Англія, измѣнивъ своему прежнему рѣшенію? Предполагаютъ, что лорда Росселя поколебали новыя представленія со стороны Австріи; такимъ образомъ, оказывается еще разъ, что въ Вѣнѣ восторжествовала политика, отличающаяся крайнею воздержностію и которая способна задержать скорое разрѣшеніе польскаго вопроса, поддерживая упорство с.-петербургскаго кабинета.“ Излишне было бы указывать на раздражительный тонъ, которымъ пропитаны, приведенныя нами, слова газеты France, и это самое обстоятельство служитъ, быть можетъ, указаніемъ, что свѣдѣнія, собранныя ею, не лишены вѣроятія.

Въ Morning-Post напечатана рѣчь, произнесенная княземъ Чарторижскимъ на митингѣ, происходившемъ недавно въ Лондонѣ. Нужно замѣтить, во первыхъ, что по извѣстіямъ, сообщеннымъ въ свое время иностранными газетами, князь Чарторижскій, посѣтившій недавно Римъ, пріятно поразилъ тамъ всѣхъ своими ультрамонтанскими тенденціями; что хорошо для Рима, не совсѣмъ годится, однако, для Англіи, и постигнувъ эту простую истину, князь Чарторижскій счелъ первымъ своимъ долгомъ увѣрять на митингѣ, что католическое духовенство не имѣетъ никакого вліянія на теперешній польскій мятежъ, и что если суждено гдѣ либо восторжествовать истинной свободѣ вѣроисповѣданія, такъ это именно въ Польшѣ. Рѣчь, о которой говоримъ мы, не

Z Wilna. L. gw. siemionowskiego gułku porucznik Kłokaczow, otrzymawszy 25 września na stacji drogi żelaznéj Porzecze wiadomość o zjawieniu się bandy powstańców na lewym brzegu Niemna koło m. Ritnicy gub. augustowskiéj niezwłócznie wyszedł tam z 70 szeregowcami i 14 kozakami. Po przybyciu tego oddziału nad Niemen powstańcy zaczęli strzelać z przeciwnego brzegu; lecz gdy kozacy rzucili się wpław, powstańcy ukryli się. Po przejściu przez rzekę, porucznik Kłokaczow ciągnął daléj ściganie.

Oddział lotny sztabs kapitana Emeljanowa, obchodząc boćkowskie lasy w powiecie bielskim, został spotkany wystrzałami ze dworu szlachcica Popławskiego; oddział dał ognia, przez co zapalił się dom i w nim zginęła większa część powstańców.

Dońskiego kozaczego N. 5 pułku esauł Ewstratow w czasie ścigania na granicach prużańskiego i kobryńskiego powiatu, napotkał w lesie uroczyska Borki niewielką bandę, która dawszy ognia zaraz się rozbiegła; podczas ścigania wzięto 3 jeńców z bronią i zabito 5 powstańców; u nas straty niebyło.

25 września koło m. Onikszt, pttu. wilkomirskiego, komenda z 20 żołnierzy została niespodzianie atakowana przez konnę partję, przyczém z żołnierzy 1 zabito i 2 raniono, oraz odbito 2 furgony ze skarbowemi i żołnierskiemi rzeczami. Dla ścigania powstańców posłano oddziały i zarządzono ścisłe śledzenia.

30 strzelców, którzy eskortowali pośrednika pojednawczego podpułkownika Trofimowa, 27 września koło w. Szyłagoły przy karczmie Szyłojcy, niespodzianie zostali spotkani strzałami i atakowani przez powstańców, po przybyciu posiłku ze 20 strzelców i 10 kozaków, powstańcy zmuszeni zostali do ucieczki; u nas przy tém 2 strzelców raniono.

Po otrzymaniu wiadomości, że o 3 wiorsty od miasteczka Kroże (pttu rossjeńskiego), nocują w stodole 5 powstańców, takowa została natychmiast otoczona i w niéj schwytano 4 powstańców. Przy czém u nas raniony 1 podficer.

Jenerał-porucznik Bakłanow, obszedł oddzielnemi kolumnami wyższą sześć gubernji augustowskiéj, przy czém były następne potyczki z powstańcami:

Orszaku JEGO CESARSKIEJ MOŚCI jenerał-major książe Bárjatynski, stale ścigając w ciągu całego tygodnia bandę Ostroga (ze 200 ludzi) napędził ją 28 wrzesnia koło jeziora Paserynki; 3-i szwadron l. gw. dragońskiego pułku pod dowództwem kapitana Luce, atakował ją z jednéj strony, a 1-a strzelecka rota l. gw. Preobrażeńskiego pułku pod dowództwem kapitana Fullona, spotkała ją celnym ogniem z drugiéj, tak iż z byłych tam powstańców ocalało bardzo niewielu; jeńców wzięto 30, zabito koło 50, i wielu utonęło prócz tego w jeziorze. U nas straty niebyło.

W oddziale orszaku JEGO CESARSKIEJ MOŚCI jenerał-majora Dubelta rota Izmajłowskiego pułku, z secinią kozaków, odkryła koło Buchujańskiego błota bandę powstańców z 50 ludzi i zupełnie ją rospędziła, przy czém zabito 12 ludzi i wzięto w niewolę 8. U nas straty niebyło.

— Rozkazami do władz dróg komunikacij i publicznych budowli z 20 września i 5 października NN. 116 i 117 mianowani zostali: zostający w głównym zarządzie inżynjerowie: pułkownik LWOW 1-y i podpułkownik ANGEL, członkami ciągłymi budowniczych i drogowych komissij: piérwszy Wileńskiéj, a ostatni Niżegorodzkiéj; inspektor ryzko-dynaburskiéj drogi żelaznéj i naczelnik 1 wydziału okręgu inżynier pułkownik baron von der PALEN—inspektorem dynabursko-witebskiéj drogi żelaznéj z pozostawieniem w obowiązku inspektora ryzko-dynaburskiéj drogi żelaznéj. (Inw. ros.)

— Na najpoddanniejsze przełożenie ministra skarbu o staraniu dowodzącego wojskami wileńskiego okręgu wojennego względem nagrodzenia następujących oficerów wierzbołowskiéj brygady straży nadgranicznéj za odznaczenie się w różnoczasowych potyczkach z polskimi powstańcami CESARZ JEGO MOŚĆ 20-go września bież. roku Najmiłościwiéj raczył nadać, brygady wierzbołowskiéj rotnemu dowódcy majorowi. DEWELOWI, oficerom oddziałowym: kapitanom, ZANDEROWI, obudwóm następne rangi; ALEKSANDROWICZOWI, order ś. Anny 3 kl. z mieczami i bantem; SKORYNO następną rangę; sztas kapitanom HEPPNEROWI order ś. Anny 3 kl. z mieczami i bantem; HORODNICKIEMU order ś. Stanisława 3 kl. z mieczami i bantem, porucznikowi ZIMIŃSKIEMU ordery ś. Anny 4 kl. z nadpisem za waleczność. (Inw. ros.)

—Rozkazem do ministerjum sprawiedliwości, 23 września, mianowani zostali: w gubernjalnych instytucjach towarzysz prezesa riazańskiéj izby sądu kryminalnego, radca dworu SZESTAKOW witebskim prokurorem gubernjalnym; zostający przy departamencie ministerjum sprawiedliwości radca dworu GAWRYŁOW— towarzyszem prezesa kijowskiéj izby sądu kryminalnego; pełniący obowiązek prokurora, kierczenikolskiego zarządu miejskiego, radca dworu ŁAWRYNIENKO, pełniącym obowiązek towarzysza prezesa w kowieńskiéj izbie cywilnéj. (W. Giel.)

— Pomocnik wileńskiego policmejstra sztabs-kapitan ESLINGER uwalnia się od tego obwiązku z powodu zrujnowanego zdrowia.

Konfirmacje. W „Kijowskim Telegrafie“ piszą: Po ogłoszonéj, 30 sierpnia bieżącego roku wiadomości o nastałych konfirmacjach dowodzącego wojskami kijowskiego ogręgu wojennego o polskich jeńcach z powstańców, znowu nastały konfirmacje jenerał-adjutanta Annienkowa, do 14 września nad 49 ludźmi; z nich 45 zostawało pod sądem i śledztwem w ustanowionych w Kijowie wojenno-śledczéj komissji i sądzie doraźnym kijowskim, a 4 ludzi zatrzymanych w gubernji wołyńskiéj za udział w powstaniu sądzeni zostali we Włodzimierzu-Wołyńskim. (W. Giel.)

Warszawa, 14 (26) października.

Według wiadomości otrzymanych z gubernji Augustowskiéj, ubiór żałobny noszony w ostatnich czasach przez płeć żeńską, został zdjęty, i kobiéty, tak jak dawniéj, w swem ubraniu zaczęły używać różnobarwnych kolorów. Zmiana ta nastąpiła w skutek rozporządzenia rządu. (Dz. Pow. N. 244).

CZĘŚĆ NIEURZĘDOWA

WILNO.

D. 15 października do p. głównego naczelnika kraju przybyła deputacja od wszystkich gromad włościan czasowo-obowiązkowych powiatu Bielskiego gubernji grodzieńskiéj, składająca się z jedenastu starszyn, którzy złożyli Jego Excellencji list z wynurzeniem wdzięczności za osłonienie ich od znęcań się band powstańczych, które wpadały z Królestwa Polskiego i pomnażały się przez przyłączenie się do nich zawsze buntowniczéj szlachty wewnątrz powiatu. Jego Excellencja, zaszczyciwszy ten list przyjęciem, dziękował włościanom za gorliwe spełnienie obowiązków wierno-poddańczéj przysięgi, za współudział okazany przez nich w stłumieniu buntu, przez urządzenie straży wiejskich i za wynurzenie uczuć, wypowiedzianych w złożonym liście; wyraziwszy przytém nadzieję, że oni i na przyszłość będą takimiż gorliwymi wiernopoddanymi, z zaparciem się pomagając władzy do zachowania porządku i prawności.

List powyższy brzmi następnie:

„Wasza Excellencjo,
Uspokoicielu nasz,
Michale Mikołajewiczu!

„My, ludzie ziemi ruskiéj, przyszliśmy spójrzeć na naszego mądrego uspokoiciela, na postrach wszystkich buntowników. Tyś biczem dla zdrajców, Ty karzesz zdrajców; Tyś nieprzedajny sędzia wszystkich zakłócających spokojność powszechną i krzywoprzysiężców w obec dawnego i rodzonego CESARZA naszego, w obec matki naszéj Rossji i ojczyzny naszéj Po-Niemeńskiéj Białéj-rusi. Lecz Ty, nasz ojciec, Tyś nam wrócił spokojność i pokój; Tyś utwierdził prawa nasze na nasze rodzinne zelżone przez Polaków, lecz nietykalne nasze gromadzkie pola, zlane naszym potem i krwią, ubogie w roślinność, lecz drogie dla nas ze smutnych wspomnień.

Pozwól nam spójrzeć na siebie! Pozwól nam pokłonić się Tobie naszym ruskim pokłonem i podziękować za to wszystko, co Ty jeden potrafiłeś dla nas uczynić. Wieki upłyną, a Twoje imię wiecznie towarzyszone będzie błogosławieństwy naszych wnuków, prawnuków i praprawnuków.

Tyś ustanowił u nas wiejską straż, przez co dodałeś nam ducha; Tyś dał możność działania Weryfikacyjnym komissjom i Pośrednikom pojednawczym z wiernych ludzi rossyjskich: przez to zbliżyłeś nas z CESARZEM, Któregośmy nigdy nie znali i przeciw Któremu podżegali nas Polacy.

O, jeśli na wiosnę oni znowu zamyślą się buntować!—w imię Rossji pójdziemy na nich wszyscy pogłównie i wówczas już nic nie wstrzyma nas od odwetowania im wszystkich wiekowych ucisków.“

— Z Grodna piszą, iż włościanie rządowi 13 gromad wiejskich powiatu słonimskiego, ułożyli z dobrowolnéj zgody uchwały, dla utrzymania własnym kosztem, bez żadnego udziału skarbu, uformowanych z pośród nich do straży wiejskiéj 395 pieszych i 65 konnych strażników oraz przyliczonych do nich żołnierzy. Z rzeczonych uchwał widać, iż: a) gromady zdzięciolska, wiązowiecka i puzewicka zaproponowały zebrać na rozchody pieniężne 1036 rub. a zboże na żywność dla ludzi i koni wydać sposobem pożyczki z magazynów włościańskich, zobowiązując się zwrócić takowe podług równéj rozkładki z urodzajów tegorocznych; b) gminy kuriłowicka, dereczyńska i starowierska, zobowiązały się dostarczać żywności w naturze, a zboże wydać z magazynów, z warunkiem powrócenia z tegorocznych zbiorów; c) gminy czemierska, żyrowicka, busiaska, borkińska i giczycka żywność strażników przyjęły wyłącznie na rachunek włościan i d) gminy miżewicka i rożańska ubespieczyły utrzymanie straży poborem gromadzkim po 15 kop. na dobę od każdego człowieka, a żywność dla koni obowiązali się dostarczać w naturze.

Z powodu ustanowienia straży wiejskiéj w m. Szereszewo i wsi Białowieży (pttu. prużańskiego) włościanie rządowi murawskiéj gminy umówili się przekarmić własnemi środkami ludzi wybranych z ich grona do straży; a włościanie gromad wiejskich: starowolskiéj, szereszewskiéj, choteszczyzniańskiéj, masiewskiéj i białowieskiéj przyjęli na się dostarczanie dla straży strawy gotowanéj, a dla koni, siana; chleb zaś krupy i owies postanowili wydać z gromadzkich wiejskich magazynów. (Inw. ros.)

W artykule wstępnym „Inwalida rossyjskiego“ wydrukowano: Zakomunikowaliśmy już naszym czytelnikom o pogłosce, iż jakoby rząd angielski przysłał do dworu S. petersburskiego notę, w któréj postanowienia traktatów wiedeńskich ogłasza za naruszone względem Polski. Obecnie prawie wszystkie dzienniki twierdzą, że nota ta nie została udzielona według przeznaczenia, a France nawet uznała za możebne wyjaśnić przyczyny tego wydarzenia. Podług niéj, lord Napier, poseł angielski w Petersburgu, miał już udzielić księciu Gorczakowi treść depeszy o któréj mowa, gdy tymczasem otrzymał rozkaz przeciwny. „Jeśli fakt ten jest prawdziwy, jak mamy powód sądzić, powiada France, to mimowolnie powstaje pytanie, jakie pobudki skłoniły Anglję zmienić swe uprzednie postanowienie? Przypuszczają, że lord Russell zachwiał się w skutek nowych przedstawień ze strony Austrji; tym sposobem jeszcze raz okazuje się, że w Wiedniu przemogła polityka odznaczająca się największą wstrzemięźliwością i która zdolna jest wstrzymać rychłe rozwiązanie kwestji polskiéj, podtrzymując upor gabinetu petersburskiego.“ Zbytecznem byłoby wskazywać na drażliwy ton, którym przejęte są przytoczone słowa gazety France, i taż sama okoliczność służy być może wskazówką, że wiadomości, zebrane przez nią nie są bezzasadne.

W „Morning Post“ wydrukowano mowę mianą przez księcia Czartoryskiego na meeting'u, który był nie dawno w Londynie. Trzeba wiedzieć naprzód, że podług wiadomości, udzielonych w swoim czasie przez dzienniki zagraniczne, książe Czartoryski, który był niedawno w Rzymie, przyjemne zrobił na wszyskich wrażenie przez swe ultra-montańskie tendencje; co jest dobrém dla Rzymu, niezupełnie jednakże przypada do Anglji; zgłębiwszy tę prostą prawdę, książe Czartoryski poczytał sobie za najpierwszy obowiązek zapewniać na meeting'u, że duchowieństwo katolickie nie posiada żadnego wpływu na teraźniejsze powstanie polskie, i że jeśli sądzono kiedy zatryumfować prawdziwéj swobodzie wyznań, to tylko chyba w Polsce stać się może. Mowa zresztą, o któréj powia-

заслуживаетъ, впрочемъ, никакого серьезнаго вниманія: съ начала до конца она, очевидно, разсчитана на то, что англійская публика не имѣетъ вѣрнаго понятія о положеніи дѣлъ въ возставшемъ краю, ибо, только подъ этимъ условіемъ, можно доказывать съ такою безцеремонною дерзостью, что потаенное правительство не отступаетъ ни на шагъ отъ принциповъ гражданской и религіозной вѣротерпимости и что крестьянское сословіе служитъ ему съ рѣдкимъ единодушіемъ. Русская публика имѣетъ въ обладаніи своемъ достаточно данныхъ, чтобы оцѣнить по достоинству эту ложь.

Одесса, 30 сентября.

Пушечные выстрѣлы возвѣстили сегодня прибытіе въ Одессу турецкаго уполномоченнаго Османа-паши, отправляющагося въ Ливадію для привѣтствованія ГОСУДАРЯ ИМПЕРАТОРА съ благополучнымъ прибытіемъ въ Крымъ. На салюты турецкаго фрегата, прибывшаго на Одесскій рейдъ въ 9 часовъ утра, отвѣчало русское военное судно „Пицунда.“ Посолъ съѣхалъ на берегъ въ Карантинной гавани, и отправился на квартиру турецкаго генеральнаго консула.

(Рус. Инв. N. 225)

Въ Русскомъ Инвалидѣ изъ Варшавы $^{9}/_{21}$ октября пишутъ:

„Вчера, въ сумерки, опять было покушеніе къ убійству. На улицѣ Фрета, на юнкера 2-го сапернаго баталіона, напалъ жандармъ-вѣшатель, но былъ немедленно сбитъ имъ съ ногъ и арестованъ полицейскими, прибѣжавшими на крикъ.

Сегодня съ самаго утра Варшава сильно сконфужена. Типографія и литографія жонда, со множествомъ бумагъ, компрометирующихъ разныя личности, господинъ, распоряжавшійся печатаніемъ и передававшій приказанія жонда, начальникъ города, множество другихъ лицъ и въ томъ числѣ убійца Барановскаго, арестованы и даже нѣкоторые успѣли сознаться въ прошедшую ночь.

Дѣло было ведено умно и съ величайшей осторожностью. 3-й гвардейской и гренадерской бригады поручикъ Оноприенко три недѣли сряду слѣдилъ за типографіями и, наконецъ, труды его и полиціймейстера полковника Россинскаго увѣнчались полнымъ успѣхомъ. Только ихъ двое и три довѣренныхъ полиціанта знали объ этомъ. Наученные опытомъ они не довѣряли своего секрета старой полиціи, зная, что она навѣрное измѣнитъ и предупредитъ революціонеровъ.

Революціонная типографія и литографія сначала находилась на углу Капитульной и Подвальной, въ подвалѣ, а потомъ перенесена на Мостовую улицу, въ квартиру помощника главнаго типографщика.

Съ 8 ч. вечера начались аресты: рабочіе спокойно входили въ мастерскія, гдѣ ихъ арестовывали въ большой тишинѣ, и одного послѣ другаго отправляли въ циркулъ.

Найдены всѣ распоряженія революціоннаго правительства, съ самаго начала безпорядковъ, именно съ конца 1860 года. Бланки и росписки всевозможныхъ видовъ и сортовъ; собственноручныя записки и приказанія членовъ центральнаго комитета и народнаго жонда; бланки, для предполагавшагося внутренняго займа въ 40 мил. злотыхъ, раздѣленные, по достоинствамъ, на 5 классовъ и напечатанные на 5 разноцвѣтныхъ бумажкахъ; всевозможныя гравюры революціоннаго характера и т. п.

Замѣчательно, что внутренній заемъ былъ объявленъ въ 15 мил. бланковъ же заготовлено было на 40 мил.; это доказываетъ, что въ жондѣ есть хорошія финансовыя головы, не слишкомъ задумывающіяся надъ финансовыми операціями этого рода.

Потерпѣвъ такой неожиданный ударъ, жондъ объявилъ, въ утѣшеніе патріотовъ, что имъ уже издано постановленіе и назначено 3 самыхъ искусныхъ негодяевъ „изъ народной полиціи“, для отправленія поручика Оноприенко къ праотцамъ, что не совсѣмъ-то легко, потому что за каждымъ полицейскимъ офицеромъ ходятъ по два довѣренныхъ тѣлохранителя изъ полиціантовъ, на которыхъ можно вполнѣ положиться.

Сегодня же утромъ Ерошинскаго, убійцу Барановскаго, одѣли въ полицейское платье и показали женѣ этого вѣрнаго чиновника, погибшаго за свою усердную и вѣрную службу, изъ за какого-то страннаго непонятнаго невниманія высшаго полицейскаго начальства!— Несчастная женщина едва увидѣла убійцу своего мужа—упала въ обморокъ.

Въ городѣ ходятъ слухи, что на дняхъ выдетъ приказъ снять трауръ. Дано будетъ 10 дней сроку, для переодѣванія, и за тѣмъ будетъ наложенъ штрафъ. Пора давно положить конецъ этому маскараду, продолжающемуся болѣе 2 лѣтъ! Мѣра эта, по видимому неважная, важна въ томъ отношеніи, что заставитъ наибольшую часть населенія почувствовать разомъ силу законнаго правительства.

Вотъ уже четвертый день, а пожарныя трубы всѣ заливаютъ кое-гдѣ показывающійся дымокъ въ зданіи бывшаго магистрата. Переноска бумагъ продолжается. Ломбардъ перенесенъ вначалѣ пожара. До ста ящиковъ съ драгоцѣнностями перенесено солдатами на рукахъ; все осталось цѣло.

(Рус. Инв. N. 225)

На Маршалковской улицѣ была другая попытка къ убійству. Отставной полицейскій зашелъ въ одну изъ пивныхъ лавочекъ, которыхъ много на этой улицѣ, спросилъ себѣ „бутылку бавара“ и усѣлся у дверей. Замѣтивъ, что изъ сосѣдней комнаты на него пристально посматриваетъ одинъ изъ билліардныхъ игроковъ, онъ поторопился выпить свое пиво и быстро вышелъ вонъ. Едва онъ успѣлъ пройти по улицѣ шаговъ 80, какъ былъ настигнутъ, получилъ ударъ кинжаломъ въ шею и бросился бѣжать въ циркулъ, чтобы объявить о своемъ горѣ, а между тѣмъ жандармъ-вѣшатель и его пріятели успѣли скрыться.

(Р. Инв. N. 225.)

Odessa 30 września.

Wystrzały działowe oznajmiły dziś przybycie do Odessy tureckiego pełnomocnika Osmana-Paszy, jadącego do Liwadji dla pozdrowienia CESARZA JEGO MOŚCI z pomyślném przybyciem do Krymu. Na salutowanie fregaty tureckiéj przybyłéj do rejdu Odessy o 9 godzinie z rana odpowiedział rossyjski statek wojenny „Picunda.“ Poseł przyjechał do portu Kwarantanny i udał się na kwaterę tureckiego jeneralnego konsula. (Inw. Ros.)

W „Inwalidzie rossyjskim“ z Warszawy $^{9}/_{21}$ października piszą:

„Wczoraj o zmroku znowu był zamach na ulicy Freta na życie junkra 2-go bataljonu saperów; lecz żandarm wieszający, który go napadł został zbity z nóg i niezwłócznie aresztowany przez policjantów, którzy na hałas przybiegli.

Dzisiaj od samego rana Warszawa jest silnie skompromitowana. Typografja i litografja „rządu“ z mnóstwem papierów kompromitujących różne osoby, jegomość który się rozporządzał drukowaniem i oddawał rozkazy „rządu,“ naczelnik miasta, mnóstwo innych osób, w téj liczbie zabójca Baranowskiego, zostali aresztowani i nawet niektórzy już się zeznali przeszłéj nocy.

Rzecz prowadzona była rozumnie i z wielką ostróżnością. 3-éj gwardyjskiéj i grenadjerskiéj brygady porucznik Onoprjenko, przez trzy tygodnie ciągle śledził za drukarniami i nareszcie prace jego i policmejstra Rossińskiego uwieńczone zostały pomyślnym skutkiem. Tylko ich dwóch i trzech zaufanych policjantów wiedzieli o tém. Nauczeni doświadczeniem, oni nie zwierzali się przed starą policją, wiedząc, że ta napewno zdradzi i uprzedzi rewolucjonistów.

Rewolucyjna typografja i litografja z początku znajdowała się na rogu Kapitulnéj i Podwala w sklepie, a późniéj przeniesiona została na Mostową ulicę, na kwaterę pomocnika typografa głównego.

Od 8 godziny zaczęły się aresztowania: robotnicy spokojnie wchodzili do pracowni, gdzie ich przyaresztowywano w wielkiéj cichości i jednego po drugim odsyłano do cyrkułu.

Znaleziono wszystkie rozporządzenia rządu rewolucyjnego od samego początku nieporządków t. j. od 1860 roku. Blankiety i rewersa rozmaitego gatunku; własnoręczne kartki i rozkazy członków komitetu centralnego i rządu narodowego; blankiety dla mającéj się zaciągnąć pożyczki wewnętrznéj 40 miljonów złotych, rozdzielone podług wartości na 5 klass i wydrukowane na 5 różnokolorowych papierach; rozmaite rysunki rewolucyjne, i t. p.

Trzeba wiedzieć, że pożyczka rewolucyjna ogłoszona była na 15 miljonów, a blankietów było gotowych na 40 mil. To dowodzi, że w „rządzie są dobre finansowe głowy, niebardzo zastanawiające się nad finansowemi operacjami tego rodzaju.

Po téj niespodzianéj porażce, „rząd“ ogłosił na pociechę patrjotów, że już wydane zostało postanowienie i przeznaczono 3 najzręczniejszych hultajów „z pol cji narodowéj“ dla odesłania porucznika Onoprjenko do praojców, co nie jest tak łatwém, gdyż za każdym oficerem policyjnym chodzi po dwóch zaufanych obrońców z policjantów, na których można zupełnie polegać.

Dziś rano Jeroszyńskiego, zabójcę Baranowskiego ubrano w odzież policyjną i pokazano żonie tego wiernego urzędnika, który zginął za swą wierną służbę z powodu jakiéjś dziwnéj nieuwagi wyższéj władzy policyjnéj! Nieszczęśliwa kobieta ledwie że zobaczyła zabójcę swego męża, natychmiast zemdlała.

Mówią po mieście, że w tych dniach wyjdzie rozporządzenie o zdjęciu żałoby. Dany będzie 10 dniowy termin dla przebrania się, a następnie nałożą sztraf. Czas już dawno położyć koniec téj maskaradzie trwającéj z górą 2 lata! Środek ten zdaje się nieznaczący, lecz ważnym jest dla tego, iż zmusi największą część ludności poczuć od razu moc władzy prawnéj.

Czwarty już dzień mija, jak instrumenta ogniowe wszystkie zalewają gdzie niegdzie ukazujący się dym w gmachu byłego magistratu. Przenoszenie papierów trwa. Lombard przeniesiono z początku pożaru. Ze sto paków z kosztownościami przeniesiono na ręku żołnierzy i wszystko było w całości.

O tejże saméj porze na ulicy Marszałkowskiéj był drugi zamach na życie. Dymissjonowany policjant zabiegł do jednego piwnego kramiku, których dużo jest na téj ulicy, kazał dać sobie butelkę bawara i usiadł koło drzwi. Postrzegłszy, że na niego pilnie spozierał jeden z graczy bilardowych, on pośpieszył wypić swe piwo i prędko wyszedł za drzwi. Zaledwie zdołał przejść 80 kroków ulicą, gdy został doścignięty, otrzymał ranę sztyletem w szyję i począł biedz do cyrkułu, chcąc dać wiedzieć o swém nieszczęściu, tymczasem żandarm-wieszający i jego przyjaciele umknęli.

(Inw. Ros.)

DEPESZE TELEGRAFICZNE.

NORYMBERGA, niedziela 25 października. Konferencje ministerjalne zostały wczoraj ukończone, dziś obecni na nich ministrowie rozjechali się. Zapewniają, że wypadek obrad jest pomyślny dla rządów, które wzięły w nich udział.

LONDYN, niedziela 25 października wieczorem. Wiadomości z New-Yorku z dnia 17 oznajmują, że wojsko jenerała Lee przeprawiło się przez Rapidan, i że jenerał Meade cofnął się na północny brzeg Rapahannoku w kierunku do Manassas, oraz, że jenerał Lee poszedł za nim w pogoń.

Dnia 14, niedaleko Bristol stoczono utarczkę między znaczną częścią wojska jenerała Lee i 2 korpusem jenerała Meade. Według doniesień tego ostatniego, oderwańcy stracili pięć dział i 450 jeńców. Zamiar jenerała Lee, uderzenia z Fairfax Courthouse nie udał się, ponieważ Meade cofnął się do tego miasta.

Doniesienia otrzymane z Chattanooga uwiadamiają, że jenerał Burnside przez obróty jenerała Bragge został ścieśniony za Atenami w miejscowości bardzo niedogodnéj, właśnie w skutek opanowania tego miasta.

Nienadeszła żadna ważniejsza wiadomość od jenerała Rosencranz ani z Charlestownu, skąd ostatnie doniesienia dochodzą do dnia 9 października.

LONDYN, wtorek 27 października. Wiadomości z New-Yorku z dnia 12, urzędowie oznajmują, że jenerał oderwańców Lee nieprzeszedł przez Potomac.

Prezydent Lincoln powołał 300,000 ochotników do broni.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

— PIOSNKI DLA OCHRONEK.— Zasłużona wydawnictwem wielu dzieł poważnych a nauczających, księgarnia J. K. Zupańskiego, ostatniemi czasy obesłała piśmiennictwo polskie książeczką leciutkiéj jak puch treści, miłéj jak szelest wiosennego powiewu, igrającego z kwiatami. Dziełko to, noszące tytuł: „Piosnki wiejskie dla ochronek, z przygrywką T. Lenartowicza,“ na 175-ciu stronicach, obejmuje 222 malutkie utwory do śpiewu dla dzieci. Oprócz tego w drugiéj książeczce o 85 stronicach, uzupełniającéj poprzednią, a noszącéj tytuł: „Melodje do Piosnek wiejskich dla ochronek, podkładane i pomnożone przez M. Rudkowskiego, członka Towarzystwa wykształcenia muzyki w Galicji,“ dano prawie tyle numerów muzyki, ile jest piosnek, gdyż część ich daleko większa ma własną osobną nótę, a tylko niektóre do innych się odsyłają. Opóźnione nieco wydanie téj ostatniéj książeczki, sprawiło tę istotną krzywdę czytelnikom, że „Piosnki dla ochronek“ wydrukowane już w roku przeszłym, teraz dopiéro w obieg puszczone zostały.

Zbiór piosnek rozpoczyna śliczna „Przygrywka“ Lenartowicza. W poetycznym, jak zawsze, serdecznym, prostym a wdzięcznym obrazie „na ścianę chłopskiéj chaty,“ jest to cała historja pieśni ludowéj, prawdziwsza od wielu studjów, jakie o twórczości sfer wiejskich tu i ówdzie popisano. Poeta pieśnią ludową wykołysany, lepiéj niż wszyscy inni, choćby górniejsi odeń polotem, umiejący rozporządzać jéj barwami, sam pieśniarz prawdziwie ludowy, jakże wysoko stanął co do pojmowania utworów ludu, w tych niby od niechcenia rzuconych słówkach „przygrywki!“ Pan Berwiński napisał ongi całe tomy, biegał po Rzymie, Grecji, zawadził o hebrajszczyznę i sankryt, ażeby dowieść, iż ludowi naszemu zbywa na twórczości, nawet w przesądach,— i niczego zgoła nie dowiódł, prócz tego, że mu na erudycji nie zbywa. Prawdziwe dzieje poezji ludu, a w niéj prawdziwy dowód jego twórczości, jużci bez dat i cytat łacińskich i greckich, znajdujemy tu na kiku kartkach,— i taka jest moc prawdy, że nikomu do głowy nie przyjdzie pytać autora o rachunek z tego co mówi.

Po przegrywce idą same piosnki, rozdzielone na cztery grupy: Wiośnianki, Letnice, Dumki i Przyśpiewki. Motywa do nich po większéj części, bo nie możemy na pewne twierdzić, że wszystkie, wzięte są z pieśni ludowych; lecz okrzesał je Lenartowicz co do formy i zastosował zupełnie do wieku dziecinnego. Na próbę jak się to robiło, oto piosnka z bardzo upowszechnionego motywu „Idzie żołnierz:“

Idzie dziadek borem, lasem,
Przymierając głodu czasem;
Suknia z niego oblatuje,
Wiatr dziurami przelatuje.
Trzeba dziadka poratować,
Chleba, soli nie żałować.“

Albo też oto inna, z tematu „Pada deszczyk, pada, konikowi ślizko:“

Oj, pada deszcz, pada, będzie chodzić ślizko,
A ja nie dbam na to, do ochronki bliżko.
Blizko, czy nieblizko, deszcz mnie nie zaleje;
Słoneczko poświeci, wietrzyk mnie owieje.

Z tych próbek dostatecznie widzimy, jak autor „Zachwycenia i Błogosławionéj“ potrafił z innych sfer pieśni ludowéj przenieść ją do krainy dziecinnych pojęć i uczuć. To wszakże ograniczenie się do szczupłéj przestrzeni, na któréj rozkwitają młodego wieku uczucia, bynajmniéj nie ujęło szczeréj piękności poetycznéj tym malutkim jak bratki i fijołki, ale też nadobnym jak one utworom. Chcielibyśmy wiele z nich wypisać na dowód i dla przykrasy tego artykuliku; lecz ograniczymy się parą przykrótszych. Oto jest przecudnéj naiwności i wdzięku obrazek:

Od sadeczka tam na drogę chłodny wietrzyk dmuchał;
Ktoś szedł drogą, zdjął czapeczkę, i stanął i słuchał.
Mówił: „Ptaszki snadź szczebiocą gdzieś tu z niedaleczka;“
A to dziatki szczebiotały przy wiciu wianeczka.

Oto znowu inny ruchawszy wizerunek:

Czmych! zajączek pod kamionkę, oczki trze łapkami:
—Za co ty mnie, mój pastuszku, poszczuwasz pieskami?

Bob-Rock.

przez

KAROLA SEELSFIELDA.

(Dalszy ciąg, ob. N 118).

Otworzyłem nakoniec oczy i postrzegłem mulatkę, która siedząc przy mnie, odganiała moskitosy. Widząc, żem się obudził, wyszła i wkrótce wniosła resztę rosołu. Za parę godzin przyrzekła dać mi bifsztyku tak doskonałego, jaki nigdy jeszcze na jéj patelni się nie smażył. Radziła mi przytém, ażebym znowu zasnął, co też i uczyniłem. Jeszcze nie upłynęły dwie godziny, gdy znowu się obudziłem. Chciałem jeść. Żołądek mój pochłaniał wszystko, ale niedoświadczałem już boleści; przeciwnie, jakieś przyjemne uczucie mną owładnęło. Trudno opisać z jakim apetytem i przyjemnością zjadłem bifsztyk. Przyjemność ta pogodziła mię w części z okropnemi męczarniami czterodniowego postu. Ale mulatka zapewne nieraz była świadkiem podobnych wypadków, gdyż pozwoliła mnie zjeść tylko kawałeczek. Potém przyniosła mnie szklankę doskonałego pończu. Zdawało mi się, że w życiu mojém nic smaczniejszego nie piłem. Kiedym się zapytał, skąd dostaje cukier, cytryny i rom, powiedziała mi, że sama to sprzedaje; że John wybudował dom i to nie bardzo dobry, a że całe gospodarstwo kupione za jéj pieniądze, i że oprócz tego trudni się tym handlem. Że cytryny dostała od alkalda, który rozdaje je całemi workami.

Stopniowo kobiéta ta zaczęła więcéj mówić. Oskarżała Johna, że jest szulerem, a co gorsza, że miał nieraz dużo pieniędzy, przegrywał je, a potém zmuszony był ratować się ucieczką. Dowiedziałem się od niéj, że spotkała go w Natchez, skąd też musiał uciekać.

— Ale i Bob nie lepszy; przeciwnie... —dodała robiąc znak ręką, jakby chciała przerznąć gardło:— popełniał najokropniejsze zbrodnie. Teraz właśnie dokazywał okropnie, spił się, wybił Johna, leży teraz na ganku a John ukrył się. Ale niemasz się czego lękać.

— Lękać się, moja dobra poczciwa kobieto? Czegoż się mam lękać?

Milcząc patrzała na mnie przez chwilę, a potém powiedziała mi, że gdybym wiedział to co ona wié, pewno bym się lękał. Przyznała się też, że chce porzucić nieznośnego Johna i postara się znaleźć jak najprędzéj drugiego wspólnika:— Niewiem tylko skąd go wziąść?— rzekła patrząc na mnie. Wejrzenie to jak i cała jej postać miało w sobie cóś, co się mnie wcale nie podobało. Każdy rys twarzy zdradzał grzesznicę. Występek i zepsucie zostawiły na téj wstrętnéj twarzy głębokie ślady.

Starałem się najgorliwiéj upewnić ją, że umiem ocenić okazane mnie współczucie, i że ją dostatecznie wynagrodzę.

Mówiła jeszcze czas jakiś, ale już niesłyszałem. Zasnąłem znowu.

Tym razem zasnąłem mocno.

VI.

Spałem tak sześć lub siedm godzin. W tém poczułem, że się ktoś dotknął do mego ramienia, nie mogłem się jednak obudzić. Nareszcie zaczęto mnie tak mocno trząść za ramię, żem krzyknął, jednak nie z bolu, jaki mi sprawiła ta dłoń żelazna, lecz z przelęknienia. Przedemną stał Bob. Rozbrzękłe oczy jego krwią zabiegłe, przewracały się dziko w swych wklęsłościach, jak gdyby w nich szatan mieszkał, usta wykrzywione i otwarte były okropnie; cała postać wyrażała pomięszanie człowieka, który tylko co popełnił okropny występek. Stał przedemną jak zabójca nad trupem zamordowanego brata. Mimowoli odsunąłem się od niego i rzekłem:

— Dla Boga! co ci jest?

Dał mnie znak milczenia.

— Masz gorączkę przyjacielu mój!— zawołałem znowu—masz agę! (gorączka meksykańska).

— Agę!— wyjąkał i zimny dreszcz przebiegł po całem ciele jego.—Tak jest gorączkę, tylko nie tę, o której myślisz; gorączkę... niech cię Bóg strzeże od podobnej gorączki!...

Mówiąc to, drżał całem ciałem.

— Czyż już nigdy nie uspokoisz się?.. Czyż choć na chwilę nie dasz mi spokoju?... Czyż już nic nie pomoże?!..—jęknął, przyciskając pięść do serca.—Nie!.. Nie... Tyś przeklęty!... O, gdybym wiedział,—ryknął biedak—gdybym wiedział, żeś ty ze swoim Bogiem, Stwórcą i sędzią, któregoś wczoraj tak wzywał... przysięgam!... że...

— Nie przysięgaj tak okropnie! Mój i twój Bóg bez przysiąg widzi nas i słyszy wszystko. Nie jestem fanatykiem, ale to bluźnierstwo bezczelne i oburzające!

— To prawda! brzydki zwyczaj! Ale powtarzam ci.. tak... tak... dla Boga! Ale cóż miałem powiedzieć?

Chciałeś mówić o gorączce.

— Nie, wcale nie o tém... A, przypomniałem już co chciałem powiedzieć... Ale lepiej zamilczę... Wiem, żeś nie ty to wywołał. Wszak i dawniéj nie miał on spokoju, od tygodnia nie miał już spokoju... męczył mnie... ścigał mnie ciągle jak tego.... jakże jemu imię? który swego.. brata swego.. zabił.. pędził mnie ciągle do patryarchy... ciągle do patryarchy.

Wyrazy te wyrzekł czyli raczej wyjąkał urywanym i cichym głosem, widocznie niechciał, ażebym je słyszał.

— To dziwna!—mówił dalej—wszakże nie jednego na tamten świat wyprawiłem, a jednak nigdy nic podobnego ze mną się nie działo. Dawniej mało miałem zmartwień, bo zaraz je puszczałem w niepamięć. A teraz nastąpił rachunek ze wszystkich grzechów razem. Nie mam już spokoju, nie mam odpoczynku! Najokropniej mnie w téj pustyni; tam on tak żywo stoi przed oczyma mojemi... starzec z srebrzystą brodą, w jaśniejących szatach, a za nim widmo... To widmo przyprowadzi mnie do rozpaczy!.. Ale to mu się nie uda...nie uda!..—krzyknął znowu dzikim głosem.

— Co tam mówisz o widmie?— zawołał nagle.

— Nic nie mówiłem, nic,—odparłem, chcąc go uspokoić.

Oczy jego przewracały się dziko; ściskał pięście i otwierał je jak tygrys swe pazury.

— Nie mów nic, czy słyszysz? nic! Radzę ci.. Nic!—wyrzekł ciszej.

— Nic nie mówię, mój przyjacielu; mówię tylko, ażebyś się uciekł do Boga, do Stwórcy swego.

— Bóg... Bóg... Alboż on nie jest tym starcem w jasnem i błyszczącem ubraniu, z długą brodą, a za nim to widmo? Nie chcę mieć z nim do czynienia... Niech on mnie da pokój... Chcę spokoju! Chcę... chcę... chcę!..— jąkał nieszczęśliwy. —Czy wiesz?—rzekł zupełnie innym głosem—musisz mnie wyświadczyć jedną łaskę.

— Nie jedną, ale dziesięć; wszystko co tylko mogę. Powiedz tylko, co mam uczynić, a zrobię wszystko. Winienem ci życie.

— Widzę, żeś dżentelmen, widzę żeś chrześcjanin. Możesz, powinieneś..

Oddychał ciężko. Niepokój miotał nim znowu.

— Powinieneś ze mną jechać do alkalda.

— Do alkalda? czegoż do alkalda?

— Posłyszysz, zobaczysz czego. Muszę mu cóś powiedzieć, coś mu szepnąć do ucha.

Westchnął ciężko, zamilkł na chwilę i obejrzał się w około z bojaźnią.

— Cóś,—szepnął—czego nikt więcéj słyszeć nie powinien.

— Ależ masz Johna; czy nie lepiej wziąść z sobą Johna?

— Johna!—zawołał śmiejąc się złośliwie—Johna! O, ten potwór dziesięć razy gorszy odemnie, a ja jestem okropnym człowiekiem. Jestem zbrodniarzem wielkiej ręki, zbrodniarzem, ale otwartym uczciwym, który godzi zawsze śmiało oko w oko... a John! On gotów matkę rodzoną... O! to podły, chytry, tchórzliwy okrutny pies ten John! (D. c. n.)

Czy ja tobie łączkę zdeptał? dróżkę przeszedł kiedy?
Czym kapustę w kapuśniku ruszył kiedy z biedy?
Zrebce łączkę ci zdeptały, wilk ci przeszedł drogę,
Krówki weszły ci w kapuśnik — czy ja za to mogę?

Albo wreszcie ile jest głębokiego smutku obleczonego cudną szatą poezji w tych prostych słowach:

Oj sierota tam pod płotem wyrzeka z płaczem:
—Nie mam ci ja mojéj główki położyć na czém.
—Połóż-ci ją na kamieniu, ubogie dziecię,
A choćby był i najtwardszy, zmiękczysz go przecię.“

Zawsze wierny wytkniętéj drodze działania przedewszystkiém na uczucia dziecięce, autor częstokroć jednak niewyklucza i głębszéj nawet myśli; maluje ją tylko odpowiedniemi wiekowi pachołęcemu słowy. Taką życiową myślą odznacza się np. następujący przyśpiewek:

— Zdrój na młyńskie koło bieży, ima się i spada;
A bieda, jak raz się imie, odbiegać nierada.

Nie możemy robić Lenartowiczowi zarzutu z wielkiéj prostoty rymowania, z odrzucenia wybrednéj kunsztowności wiersza; wzór do tego znalazł autor w pieśni wiejskiéj, a i treść tych drobniutkich piosenek żleby pewno wyglądała w pozłocistych papierkach sztuczności. Słuszniejszy może byłby zarzut co do sensu moralnego kilku piosenek z życia sierocego, a mianowicie tych, gdzie się mówi o macosze. Tak np. brzmi jedna z tych piosnek:

Oj, jest-ci tam pono w niebie krzesło szczerozłote,
Dla machchy, co na świecie kochała sierotę;
Ale gęsta pajęczyna na krzesło już spadła,—
Bo tam pono jeszcze żadna macocha nie siadła.

Jest to ładniutki utworek poetyczny, wiele prawdy we wcielonéj w nim myśli, i nareszcie znajdujemy tu wierny odblask pieśni ludu, która tak, a nie inaczéj macochę wystawia. Wszelako nam się zdaje, iż wzgląd pedagogiczny przemawia raczéj za usunięciem takiego utworu z książki przeznaczonéj dla dzieci,— przemawia za kojeniem choćby najsłuszniejszego uczucia żalu, nie zaś za potęgowaniem go przez ryczałtowe potępienie wszystkich, niby zawsze niepoprawionych macoch. Jest to zresztą jedyny zarzut, jaki zrobić możemy „Piosnkom dla ochronek,“ dziełu, które o całą głową przewyższyło wszystko, co kiedykolwiek pisano u nas dla dzieci.

Muzyka do tych piosnek, w znaczniejszéj części z żywych ust ludu spisana, w części na temata ludowe ułożona przez p. Rudkowskiego, prosta i łatwa, rzewna lub skoczna, wedle potrzeby, dziwnie szczęśliwie przypada do nowéj książki Lenartowicza. Muzyk słowa i poeta dźwięków zrozumieli się wzajem, i dali nam całość, za którą szczere „Bóg zapłać,“ obudwom słusznie należy.

— ŹRÓDŁO MINERALNE. — Niedawnemi czasy, mieszkający w Charkowie dr. L. Gourvitch, o trzy mile na zachód od tego miasta, na fermie Berezów, leżącéj w pobliżu wielkiego traktu, prowadzącego do Achtyrki, odkrył nieprzebrane źródło wody mineralnéj żelaznéj. Oprócz żelaza przeważającego w składzie wody tego źródła, wykryto nadto w niéj wiele rozmaitych soli. Działanie, jakie ten płyn dobroczynny wywiera na organizm, najbliższém jest tego, jakie sprawiają wody mineralne Eger-Franzensbaden. Źródło to, leżące tak blizko Charkowa, który posiada fakultet medyczny, i co zatém idzie, skupia w około niego znaczną liczbę oświeconych lekarzy, godném jest pod każdym względem uwagi. Jeżeli wierzyć osobom, które z tego nowego zasobu siły leczebnéj czerpały, a zwłaszcza sprawozdaniom lekarzy, co tę wodę naukowo badali, nowe źródło mineralne niepospolitą odegra w przyszłości rolę.

— NOWY BANK w RYDZE. — Dnia 24 zeszł. mies. odbyło się w Rydze ogólne zgromadzenie kupców, na którém postanowiono całkiem już ukonstytuowany nowy bank giełdowy otworzyć dnia 2 stycznia roku przyszłego. Na tém zgromadzeniu wybrani też zostali z pomiędzy odznaczających się przedstawicieli stanu kupieckiego, dyrektorowie téj nowéj instytucji handlowéj.

— POMOREK BYDŁA.—Piszą z Kaniowa, iż liczne klęski tamecznemu gospodarstwu przynoszący pomorek bydła rogatego, od maja dotąd nie ustał. Szczególniéj zgubnie zaraza działa na sztuki dobrze wypasione, które w kilka godzin po zachorowaniu zdychają. Wielu gospodarzy powzięło i wykonywa myśl utrzymywania swego bydła w stanie chudości, i to dotychczas jest jedynym jakimkolwiek środkiem ocalenia obory.

— POŻAR W STEPIE.— Na lewym brzegu Dniepru, w stronie północnéj względem miasta Aleszek, już więcéj niż miesiąc pali się sitowie, gęsto porastające nadbrzeżne płaszczyzny. W chwili odejścia wiadomości ogień grasował na przestrzeni całéj wiorsty nad samym brzegiem Dniepru.

— POŻAR W OSTROWIE.—Podczas nadzwyczajnie gwałtownéj burzy d. 25 b. m. o 2-éj godzinie po południu, wybuchł z niewiadoméj dotąd przyczyny pożar we wsi Ostrowie, w powiecie tarnopolskim. W przeciągu pięciu godzin spłonęło 101 chałup, cerkiew i plebanja gr. kat., 160 rodzin zostało bez przytułku. Cała krescencja stała się pastwą płomieni. Samemu parochowi gr. kat. zgorzało 600 kop zboża. Przy wybuchu pożaru gromada była w polu, przy kopaniu kartofli. Przy gwałtownéj burzy ratunek wszelki był niepodobny. Wicher przenosił palące się głównie aż do sąsiedniéj wsi, Brzezowicy wielkiéj. O godzinie 7-méj w wieczór burza ustała i ulewa przeszkodziła szerzeniu się ognia. Dla zapomogi nieszczęśliwych pogorzelców wysłano zaraz z Tarnopola 600 bochenków chleba. Obywatelstwo wiejskie z okolicy oświadczyło swą gotowość niesienia pomocy pogorzelcom. (G. W.)

—HRAB. PELAGJA RUSANOWSKA, tercjarka zakonu św. Dominika, zmarła 14-go sierpnia w Krakowie w 71 roku życia, pozostawiła testament obejmujący następujące zapisy na cele dobroczynne i bogobojne. 1. Dom w Krakowie przy ulicy Mikołajskiéj pod N. 441, przeznaczyła ś. p. testatorka na utrzymanie dzieci wyszłych z ochron. Ma tam być urządzony zakład wychowania młodych chłopców ubogich i sierot aż do wieku, w którym będą mogli być oddani do rzemiosł lub innych zawodów pracy w miarę skłonności. W mieszkaniu dolném ma się mieścić ten zakład, sklep zaś i piętro wynajmowane przynosić będą dochód na utrzymanie siostr Felicjanek, którym zostawiony będzie dozór nad zakładem. Nadto zakład ten uposażyła zapisem 10,000 złr. w listach zastawnych galicyjskich. W razie, gdyby chciano dom ten na inny cel obrócić lub z posiadania jego wywłaszczyć zakład, dom wraca do rodziny testatorki z przeznaczeniem na najuboższego jéj członka, nieposzlakowanego i wyznającego wiarę katolicką. Zakład wychowania ś. p. Rusanowskiéj otrzyma przywilej z Rzymu posiadania kaplicy na użytek miejscowy z nadaniem odpustów. 2. Na urządzenie ołtarzów w kościele św. Trójcy OO. Dominikanów 10,000 zł. w srebrze; na odnowę w tymże kościele kaplicy św. Jacka 7,000 zł. reńs. w listach zastawnych; na grobowiec dla członków Zgromadzenia św. Dominika z kapliczką nad nim dla odprawiania mszy ś-téj na cmentarzu 3,000 złr. w listach zastawnych. 3. Dla zakładu chłopców zaniedbanych utrzymywanego przez Józefitów 1,000 złr. w listach zastawnych, z przeznaczeniem procentu na odzież. 4. Na salę kalek w instytucie hr. Anastazji Sołtykowéj przy ulicy Blichowéj pod L. 58, złr. 500 z obowiązkiem modlenia się za nieboszczkę i jéj rodziców. 5. Meble prócz przeznaczonych dla osób prywatnych imiennie wymienionych, tudzież sprzęty gospodarskie, dla zakładu Felicjanek, wraz z bibljoteką. Relikwje i obraz olejny Chrystusa Pana do kościoła Dominikanów; suknie jedwabne na ornaty do kościoła na Gródku. 6. Dla 10 klasztorów ubogich po 300 złr. 7. Na pogrzeb 1000 złp. z warunkiem odprawienia pogrzebu skromnego według przepisów zakonnych; większa zaś część tego zapisu ma być użytą na odprawianie mszy świętych.

PRZEGLĄD ROLNICZY.

Nowsze wiadomości weterynaryjne.—Leczenie narośli chorobliwych u zwierząt.— Szczepienie zarazy płuc.— Jeszcze jedna przyczyna kołowrotu u owiec.— Środek Thorna przeciw główni w pszenicy.— Łatwy sposób przyrządzenia mąki kościanéj— Wiadomości statystyczne o produkcji cukru w Europie.—Wiadomości zagraniczne.

Podajemy czytelnikom naszym nowy sposób leczenia narośli u zwierząt, za pomocą wypalania ich arszennikowemi preparatami. Leczenie a raczéj niszczenie tych chorobliwych narośli, odbywało się dotąd za pomocą przypiekania rozpalonem do białości żelazem, i lubo operacja ta co do niszczenia samych narośli była skuteczną, lecz z drugiéj strony miała wiele niedogodności; mianowicie powiększała zapalenie, tak miejscowe, jak i wzbudzała stan gorączkowy w całym organizmie zwierzęcia. Otoż w roku zeszłym Block weterynarz z Neu-Brandeburga zamienił użycie rozpalonego żelaza w téj operacji, prostą mięszaniną arszeniku białego (Arsenicum album) startego na proszek z jedną uncją sadła wieprzowego. Taką maścią Block każe smarować narośl, używając téj maści na jedno posmarowanie w ilości laskowego orzecha. Przy smarowaniu nie należy wcale podejmować szerści. Zwyczajnie trzechkrotne posmarowanie narośli jest dostateczne. Dla przekonania się, czy środek ten już podziałał i czy należy zaprzestać smarowania chorego miejsca, dosyć jest pociągnąć palcem po jego powierzchni, i jeżeli włosy zaczną za dotknięciem same odpadać od skóry a przylegać do palca, to jest już pewną oznaką, że się już rozpoczęło obumieranie chorego miejsca, i wkrótce pokaże się strup, po odpadnięciu którego pozostała rana sama przez się wkrótce się łatwo zagaja i śladów żadnych odbytéj tym sposobem operacji na ciele zwierzęcia nie pozostawia.

Dziennik Zeitschrift für deutsche Landwirthe podaje wiele bardzo szczęśliwych rezultatów, otrzymanych ze szczepienia zarazy płucnéj u bydła rogatego, szczególniéj szczęśliwie ta operacja udawała się weterynarzowi Mazure. Towarzystwo Rolnicze w Lille uznało szczepienie zarazy płuc jako jedyny możliwy i skuteczny środek zabezpieczenia się od téj strasznéj epidemji, tylko że szczepienie powinno być dokonane wcześnie i przez umiejętnego weterynarza. To zdanie potwierdziła szkoła weterynaryjna w Alfort, dodając, że w miejscowości, gdzie się ta szkoła znajduje, zaszczepiono więcéj jak 86,000 sztukom, i upadek tam nie przewyższał 2%.

Gazeta Der Fortschritt podaje wiele faktów kołowrotu u owiec, powstałego nie od mozgownicy, jak zwyczajnie, ale po prostu od objawiającego się bardzo silnie popędu płciowego. W takim razie dopuszczenie barana natychmiast chorobę leczyło. Zwracamy uwagę gospodarzy naszych na ten przedmiot tak ważny w badaniu przyczyn pojawionéj w owczarni choroby.

Znany agronom Thorn podaje w Würzburgskiéj gazecie doświadczony środek i przezeń lat 18-cie praktykowany, przeciwko główni w pszenicy. Głównym warunkiem jest zupełna dojrzałość ziarna przeznaczonego do siewu, ściśle oddzielenie przez wianie i arfowanie wszystkich ziarn chudych, nareszcie odnawianie co każde lat 4-ry nasienia a zakupywanie w tym celu z miejscowości posiadających grunt cięższy i klimat w porównaniu ostrzejszy. Oprócz tego, pszenica przeznaczona na nasienie, dniem lub dwóma przed siewbą powinna być bejcowana według sposobu Dombasla, to jest na każde 200 funtów pszenicy bierze się 16 funtów wody, w któréj rozpuszcza się 3 funty soli glauberskiéj i 4 funty świeżo wypalonego wapna zmoczonego do tyla wodą, aby ono się sproszkowało, to jest ugasiło. Po dokonaniu tego pszenica rozściela się na toku i skrapia przy ciągłém jéj przerabianiu roztworem z soli glauberskiéj w wymienionéj wyżéj proporcji, po czém następuje natychmiast obsypywanie jéj proszkiem wapiennym, z którym należy ją starannie wymieszać; należy to dokonywać śpiesznie, aby pszenica nie obeschła, wtenczas bowiem proszek wapienny nieobejmie na około ziarn i cel zupełnie chybionym zostanie.

Na ostatniém posiedzeniu ogrodników w Jenie, przy roztrząsaniu kwestji tyczącéj się najlepszego środka moczenia ziarn w rozmaitych roztworach przed zasiewem, w celu ochronienia od różnych chorób w czasie wzrostu, zadecydowano ostatecznie, że najlepiéj w tym celu służy moczenie ziarn w lasze gnojowéj z dodaniem do niéj soli kuchennéj. Roztwór ten ma tę przewagę nad używanym dotąd roztworem koperwasu miedzianego, że może być użytym w każdém gospodarstwie z małym kosztem, i że działa tu jeszcze silnie na rośliny w pierwszéj chwili ich roślinności, jako silny nawóz.

Z wiadomości zagranicznych o urodzajach tegorocznych widzimy, że we Francji, oprócz wina, którego urodzaj ogromny, urodzaj zbóż wypadł bardzo mierny, gdzie indziéj więcéj jak średni, najsmutniejsze zaś wiadomości otrzymujemy z Węgier, gdzie susza od dawna niepamiętana nieobliczone zrządziła szkody. Rząd austrjacki, według ścisłego obliczenia potrzebuje użyć 15 miljonów guldenów dla dania choć częściowéj pomocy gospodarzom w Węgrzech zniszczonym zupełnie. Dziś już dla braku paszy i wody, sciny owiec padają codziennie, a wiadomo, że gospodarstwo w Węgrzech opiera się na hodowli ogromnych stad bydła i owiec. Żeby mieć wyobrażenie o całéj wielkości téj klęski i ogromie strat, jakie ponoszą właściciele tych wielkich przestrzeni i niezliczonych stad bydła i owiec, przytaczamy tu znanego hr. Karoly, który posiada w swych dobrach 80,000 owiec cienkowełnistych, karmu zaś zebrał w tym roku tylko na skąpe wyżywienie 30,000, stąd pozostałe 50,000 nie przedstawiają w obecnym czasie w Węgrzech żadnéj wartości, bo nikt ich nie kupuje.

Ciekawe są wiadomości statystyczne, zakomunikowane w dzienniku Zeitschrift für deutsche Landwirthe, o produkcji cukru z buraków w Europie, według nich Europa produkuje corocznie 724 miljonów centnarów (centnar— 100—123 funty), z téj ilości Francja 262 miljonów cent., Niemcy 160, Austrja 100, Rossja razem z Królestwem Polskiém 60, Belgja 30 mil, pozostałą resztę produkują inne państwa.

Dziennik gospodarski wychodzący miesięcznie w Pomeranji, w ostatnim zeszycie podaje nader łatwy sposób przygotowywania mąki kościanéj na nawóz. Jest to pomysł niejakiego pana Szejermann. Układa on warstwami 16 centnarów (pruskich) surowych kości, razem z 4 szeflami niegaszonego wapna, w grubych tak jak i kości kawałkach i skrapia zlekka wapno wodą. Tworzące się tym sposobem w wysokim stopniu ciepło zmiękcza kości do tyla, iż po upływie 12-tu dni kości w prostéj stępie mogą być potłuczone na miałką mąkę. Sposób ten daje możność każdemu gospodarzowi przygotowania sobie małym kosztem, bez młynów osobno na ten cel budowanych, mąki kościanéj na nawóz. T. S.

ROZMAITOŚCI.

— Ciekawy bardzo proces odbył się w tych dniach w Londynie. Niejaki p. Wooly nabył w Londynie starą posiadłość jeszcze z czasów królowéj Elżbiety. Odbudował ją w stylu ówczesnym i przyozdobił we wszystkie starożytności z owéj epoki. Posiadłość ta była jakby archeologicznem muzeum. Nagle pewnego wieczora wybuchł pożar, i gmach ze starożytnemi zabytkami stał się pastwą płomieni. Pan Wooly udał się o wynagrodzenie do kompanji, w któréj zaasekurował swą własność. Kompanja przestraszona zapewne ogromną summą, którą musiałaby wypłacić, odrzuciła pretensię jego, dowodząc, że p. Wooly uprzątnął z téj posiadłości oszacowane w kompanji zabytki i sam swą posiadłość podpalił. Prócz więc straty materjalnéj, poniósł wielką krzywdę moralną. Rozpoczęto proces. Całą przeszłość p. Wooly poruszono; okazała się być nieskażoną. Komissja nie miała żadnych przeciwko p. W. dowodów; oburzeni więc sędziowie skazali kompanję na zapłacenie strat wynikłych z pożaru. Dziennikarstwo z najwyższem oburzeniem, opisywało i rozbierało tak nikczemny postępek kompanji.

— W hrabstwie Mailo, w Krossmolino, w Irlandji, robotnicy pana Jackson kopiąc ziemię, znaleźli bryłę rodzimego złota, ważącą 6 funtów 2 uncje. Wkrótce potém dokopano się większéj ilości. Pan Jackson, w skutek tego odkrycia, zaczął sprzedawać ziemię, będącą niedaleko od miejsca złotodajnych pokładów— po 2 szyl. 6 pen. za stopę. Więcéj niż 200 ludzi pracuje już na tém miejscu z największém powodzeniem. Odkrycie to zrobiło wielkie wrażenie w okolicy i projektowano już panu Jackson, ażeby sprzedał zupełnie swą ziemię.

— Alpy Karnjolskie (prowincja austrjacka) tak są pokryte śniegiem i zimno jest tak przenikające, że jeden handlarz bydła pędząc stado wołów, umarł od zimna.

— W sierpniu zdarzył się dziwny wypadek. W Nowym Orleanie piorun zabił pana Myers. Koroner, (urzędnik do śledztwa w wypadkach gwałtownéj śmierci) przybył i urzędowie potwierdził śmierć nieszczęśliwego. Poczyniono potrzebne do pogrzebu przygotowania. Nazajutrz zebrali się przyjaciele, krewni, znajomi. Nieboszczyk leżał na katafalku, rodzica w żałobie otaczała go, księża odprawiali mszę żałobną, słowem wszystko było w należytym porządku, gdy w tém trup poruszył nogą, potém ręką a w końcu wstał i śmiejąc się zapytał, co to znaczy. Opowiedziano mu co się stało. Przywołany koroner potwierdził, że umarły żyje; uściskano się i zamiast pogrzebu sprawiono rodzinną ucztę. Nieboszczyk był zdrów i nic mu nie przypominało, że dwadzieścia cztéry godziny był umarłym.

—Niedawno przywieziono do szpitalu Blidach w Londynie, umarłą kobiétę. Miano ją egzenterować, ponieważ choroba jéj była dziwnie niezrozumiałą dla ludzi nauki. We dwadzieścia cztery godziny po śmierci podszedł do niéj lekarz z lancetem; już dał jedno cięcie, gdy w tém trup się zerwał z krzykiem. Łatwo wyobrazić można przerażenie obojga— szczególniéj kobiéty, która dziś jest zdrówszą, lecz nie może bez drżenia wspomnieć o swym letargu. Wiemy już, że proboszcz Prévost autor Manon Lescaut był mniéj szczęśliwym, gdyż umarł z ran otrzymanych tym sposobem.

— Dzienniki podają łatwy sposób zagojenia ran— a szczególniéj od zarznięcia palca, szarpnięcia szpilki i innych. Bierze się listek lub parę liści geranium, rozciera się je trochę na płótnie, którem palec się obwija. Często we dwa dni rana zagoi się zupełnie.

— Pomimo licznéj straży i policji strzegącéj przejścia przez plac Marsowy w Paryżu w czasie przeglądu wojska i ćwiczeń, plac ten tak jest obszerny, że trudno objąć okiem całą przestrzeń i dójrzeć wchodzącą osobę. Otoż niedawno, weszła nań niepostrzeżenie, chcąc sobie skrócić drogę, pewna dama, w czasie ćwiczeń artylerji. Nagle ujrzała się, ze wszystkich stron otoczoną szwadronem kawalerji pędzącym do ataku. Na krzyk rozpaczy, przytomny oficer zakomenderował zebrać się w kupę, chcąc otworzyć jéj drogę, lecz biédna kobiéta straciła głowę i rzuciła się prosto pod kopyta końskie. Szczęściem konie, przeskakując przez nią, nie szarpnęły jéj nawet.

— W Orleanie ma się odbyć niezadługo dość dziwny szlub. Pewien nauczyciel bez rąk i nóg— ma zaślubić prześliczną osobę mającą lat 23. Piękność jéj zwróciła uwagę nie jednego młodego człowieka, lecz ekscentryczna ta osoba wybrała go dla osobistych przymiotów nieszczęśliwego.

ОБЪЯВЛЕНІЯ.

Въ Виленской палатѣ государственныхъ имуществъ, на основаніи разрѣшенія министерства, будутъ производиться въ присутствіи ея будущаго 22 ноября 1863 года торги и 25 ноября переторжка, на продажу перестойной сосны во II Трокскомъ лѣсничествѣ въ устроенной Мендзыржецкой дачѣ вблизи сплавной рѣки Мерѣчанки и желѣзной дороги изъ Вильно въ Ковно, въ слѣдующихъ кварталахъ: по Мядзюнскому объѣзду подъ NN. 38, 40 и 41 и по Старэтрокскому подъ NN. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 17 и 27 всего 1478 деревъ, оцѣненныхъ по таксѣ въ 1.382 руб. 93 коп.

Продажа будетъ производиться на общихъ основаніяхъ о продажѣ лѣсовъ изъ казенныхъ дачъ, и кромѣ того на слѣдующихъ для покупщиковъ облегчительныхъ условіяхъ:

1) Перестойныя сосны предлагаются къ продажѣ цѣлыми деревьями. Онѣ заклеймены и занумерованы на корнѣ, почему желающіе купить, могутъ ихъ осмотрѣть заблаговременно, потому что лѣсное вѣдомство ручается только за количество, а не закачество деревъ. Лѣсной стражѣ приказано показывать сосну на продажу всѣмъ желающимъ ее видѣть.

2) Купившему сосновыя перестойныя деревья дозволяется право обдѣлки ихъ въ теченіи 3-хъ зимъ сряду на мѣстахъ рубки въ брусья, или бревна даже малыхъ размѣровъ; но съ условіемъ производить рубку и обдѣлку деревъ въ то время, когда почва будетъ покрыта снѣгомъ не менѣе, одного фута толщины. Распиловка же на доски, или выдѣлываніе слиперовъ дозволяется только по вывозкѣ деревъ изъ дачи.

3) Учетъ вырубленнаго лѣса будетъ производиться по пнямъ, т. е. по числу вырубленныхъ деревъ, а не по количеству заготовленныхъ матеріаловъ.

4) Купившій перестойныя деревья обязанъ внести зъ залогъ $1/3$ часть заторгованной сумы наличными деньгами и билетами кредитныхъ установленій, или другими кредитными бумагами, вообще принимаемыми въ залогъ по дѣламъ съ казною.

5) Торгъ будетъ производиться не только устно, но и запечатанными конвертами, присланными въ сроки, назначенные для торговъ на основаніи о производствѣ торговъ общихъ узаконеній.

6) Продажа деревъ на торгахъ будетъ допущена не только оптомъ, но и по кварталамъ.

7) Въ лѣсномъ отдѣленіи Виленской палаты государственныхъ имуществъ, можно видѣть во всякое время составленныя перестойнымъ сосновымъ деревьямъ вѣдомости, подробную имъ оцѣнку и условія самой продажи. 1—522

OGŁOSZENIA.

W wileńskiéj izbie dóbr państwa, na mocy rowiązania ministerjum odbędzie się 22 listopada 1863 roku licytacja a 25 listopada przetarg na wyprzedaż przestałéj sosny w II Trockiém leśnictwie w urządzonéj międzyrzeckiéj kniei nad spławną rzeką Mereczanką i koło kolei, żelaznéj z Wilna do Kowna w następnych kwartałach w miadziuńskim objeździe N. 38, 40 i 41 i w starotrockim pod N. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 17 i 27, w ogóle 1478 sztuk drzewa, ocenionych 1382 rub. 93 kop.

Sprzedaż odbędzie się na ogólnych zasadach o sprzedaży drzewa ze skarbowych lasów i prócz tego na następnych ułżonych warunkach dla kupujących:

1) Przestałe sosny sprzedają się całém drzewem, takowe są ocechowane i ponumerowane od korzenia; życzący kupić mogą obejrzeć zawczasu, dla tego, że leśna władza ręczy tylko za ilość, a nie za jakość drzew. Straży leśnéj rozkazano pokazywać sosny sprzedające się wszystkim życzącym.

2) Kupującym dozwala się obrabiać sosny w przeciągu trzech zim z rzędu na miejscu zrąbania, na bale lub brusy i na małe rozmiary, lecz obrabianie tylko dozwala się wówczas kiedy ziemia jest okryta śniegiem niemniéj jednéj stopy grubości. Rozpiłowanie zaś na deski lub wyrabianie klepek, dozwala się tylko po wywiezieniu drzewa z lasu.

3) Rachunek wyrąbanego drzewa, odbędzie się podług pni, t. j. podług liczby zrąbanego drzewa, a nie podług ilości przygotowanego materjału.

4) Kupujący przestałą sosnę powinien wnieść na ewikcję $1/3$ część summy licytacyjnéj w gotowiźnie lub biletami instytucij kredytowych, albo innemi papierami, które przyjmują się na kaucje do skarbu.

5) Licytacja odbędzie się nietylko głośna, lecz też i przez opieczętowane deklaracje nadesłane w terminach przeznaczonych do licytacji, na mocy ogólnych ustaw o licytacji.

6) Sprzedaż odbędzie się nietylko ryczałtem, ale też i kwartałami.

7) W leśnym wydziale wileńskiéj izby dóbr rządowych można widzieć w każdym czasie wykazy przestałych sosen oraz szczegółowy szacunek i warunki sprzedaży.

P. ob. leśniczego gubernjalnego Gałdobin. 1—522

ZAKŁAD ORTHOPEDYCZNY LEKARSKO-GIMNASTYCZNY

BRACI KLEMM

W RYDZE.

Godziny przeznaczone na kurację:
Dla mężczyzn od 8 — 9 godziny zrana.
Dla kobiet od 11 —12 „ „
Dla szkolnéj młodzieży płci żeńskiéj od 1—2 godziny po południu.

Czas od $9\frac{1}{2}$ do $10\frac{1}{2}$ godziny zrana i od 2 do 3 godziny po południu przeznaczony na widzenie się z osobami interessowanemi.

Zakład się znajduje w Rydze przy ulicy Mikołajewskiéj N. 1 i przy ulicy Elżbiety (Elisabethstrasse) N. 23 koło ogrodu Woehrmańskiego.

Miejscowi infirmerowie przyjmują się w filjalnym zakładzie na Petersburskiém przedmieściu przy ulicy Mikołajewskiéj N. 1. 5—480

NOWO ODKRYTY MAGAZYN

Jana Kruszyńskiego

Otrzymał świeży transport ŚWIEC łojowych Fabryki Kałuzkiéj w najlepszym gatunku, które w paleniu wyrównają stearynowym, takoż świece stearynowe palmowe, MĄKĘ prawdziwą Jelecka, SERY Brochockiego, MASŁO, Miód lipcowe, kaparki oliwki, konfitury świeże, Bulon i dużo rozmaitych Wiktuałów, w domie W. Abramowicza, przy ulicy Wielkiéj.
Kupiec Wileński JAN KRUSZYŃSKI. 2—499

Po случаю выѣзда, продается Варшавская КОЛЯСКА почти новая на лежащихъ ресорахъ, равно МЕБЕЛЬ, КАРТИНЫ и ЦВѢТЫ, по весьма пониженнымъ цѣнамъ,—узнать объ этомъ можно въ домѣ Рындзюнскаго при Георгіевской площади у смотрителя дома Калмана. 1—5—

Z powodu wyjazdu, sprzedaje się Warszawski KOCZ-KARETA, na leżących resorach prawie nowy, również MEBLE, OLEJNE OBRAZY i KWIATY, po zniżonych cenach,— dowiedzieć się można w domu Ryndziuńskiego przy placu ś. Jerzego u murgrabiego Kałmana. 1—5—

MAGAZYN **A. Lebensohna**, otrzymał z zagranicy świeży transport **Ostrys**. 3—5—

Swieże Lampredy w beczułkach i na sztuki sprzedaje Edward Fechtel.— 10 października 1863 r. 2—5—

Дозволено Цензурою. 18 Октября 1863 г. Вильно.

W Drukarni A. H. Kirkora.